

Bellpuig

REVISTA QUINZENAL
Nº 514 - ANY XXXVI
Artà, 25 de febrer 1995 (200 pts.)

**Dia 8 de març:
Dia
Internacional
de la Dona (p.21)**

L'OTI d'Artà obre cinc anys per a la transformació

Divendres dia 17 de febrer, en un acte multitudinari al saló del Centre Social, es va presentar oficialment l'OTI d'Artà, en el marc de la inclusió d'Artà com a part del territori declarat Objectiu 5B. El Conseller d'Agricultura i Pesca, don Pere J. Morey, va explicar amb tot detall en què consistia aquesta oportunitat històrica. **Bellpuig** presenta un resum extens de la seva intervenció i altres informacions que recullen la importància de l'acte.

«Viure a Guatemala» i el Projecte Palacal (ps. 18-20)

Han començat els Darrers Dies (ps. 22-24)

«Abstemia», sèrie de programes a Ràdio Artà Municipal (p. 14)

Bellpuig
Revista quinzenal

Num. 514, 25 febrer 1995

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat nº 96

Tel. i Fax 83 50 33

(contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969
Imp.: Tirrena S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

Julen Adrián

Joan Amorós

Guillem Bisquerra

Rafel Carrió

Antoni Esteva

Andreu Genovard

Sebastià Ginard

Jaume Morey

Francesc Munar

Climent Obrador

Rafel Pérez

Antònia Vives

Col.laboracions:

Miquel Dalmau

Joan Esteva

Maria Gelabert

Pere Ginard

Bartomeu Jaume

Miquel Mestre

Antoni Muñoz

Antoni Picazo

Jaume Sureda

Bartomeu Tous

Pere Vicens

Administració:

G. Bisquerra.

Tel. particular 83 62 88.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos cops cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

**BELLPUIG
ÉS
FER POBLE
subscriuiu-vos-hi**

O.T.I. d'Artà, quinquenni crucial

La presentació oficial de l'Operació Territorial Integrada d'Artà, en el marc de les accions derivades de ser part del territori qualificat d'objectiu 5B per la Comissió Europea de Fons Estructurals, podrà tenir o no conseqüències decisives, però és una ocasió que no té precedents en la història local. El ventall d'oportunitats que s'ofereixen fins al final de segle podrien generar un canvi substantiu en l'economia artanenca gràcies a l'acumulació coordinada de possibilitats i la intervenció conjunta d'administració i empresa privada.

El Conseller va parlar, a través de **Bellpuig**, d'un repte singular. No li falta raó: tot dependrà (en allò que és previsible) de la capacitat de resposta que mostrin els artanencs, principals beneficiaris d'aquesta oportunitat històrica. Caldrà tenir la gosadia d'arriscar iniciatives i capital, però ja se sap que la sort és de qui la cerca. En aquest sentit, l'OTI (inversions directes de l'Administració i programa d'ajudes) redueix el camp de l'atzar i consolida allò que de sempre ha fet possible el creixement econòmic: mercat i inversió.

Ja tenim OTI, i n'hem d'estar satisfets; però el camí tot just acaba de començar. Cinc anys poden ser curts si no se saben aprofitar, i cal saber-ne perquè és ben segur que difícilment es repetiran. I en aquest sentit cal tenir ben clar que l'aventura, tot i ser un conjunt d'aventures particulars, ha de tenir el caràcter d'empresa comuna. És a dir, quan el document que es va repartir als assistents a l'acte de divendres dia 17 al Centre Social parla de metes predeterminades pels propis actors del procés de desenvolupament, o de planteja-

ments verticals consensuats, parla en realitat d'aquesta característica que ha de beneficiar totes les aventures individuals: que sigui un conjunt orientat a un objectiu comú.

Caldrà pensar, doncs, de quina manera es podrà aconseguir aquesta conjunció d'interessos, començant per crear precisament l'estat d'opinió favorable a aquest caràcter unitari de les operacions individuals contemplades amb una visió global: l'atractiu d'Artà, el seu poder de convocatòria que ha de crear un mercat, és l'objectiu de tots. Si no es produeix, les oportunitats individuals no tendran amb què operar.

Per això cal pensar en noves formes d'actuar. Ser capaços de crear qualche tipus d'organisme, o comissió, o comitè, o patronat... capaç d'exercir des d'aquesta perspectiva global un marc que orienti i gestioni unes intervencions que han de beneficiar el conjunt. Al propietari de qualsevol negoci dels existents o dels que es puguin crear li interessarà poder tenir un volum de vendes important, però hauria de descobrir que això es propiciarà des d'uns pols d'atracció que puguin funcionar com a tals. El Centre d'Informació Turística de S'Estació ha de funcionar, i caldrà que estigui ben gestionat. Ses Païsses ha de funcionar, i caldrà que estigui ben gestionat. El mercat d'artesanía ha de funcionar, i caldrà que etigui ben gestionat... Podríem allargar la llista, i creim que s'entendrà la qüestió: que perquè tot això funcioni s'ha de disposar d'aquesta visió global consensuada i d'una participació general en les responsabilitats perquè aquest funcionament sigui possible.

Eleccions Municipals

Llevat del PSOE i, mínimament, els Independents, sembla que res no es mogui de cara a les properes eleccions municipals. Una candidatura completa i un cap de llista que ja s'han fet públics sembla poc quan només falten tres mesos per a les eleccions municipals. L'únic que trascendeix és la dificultat de confeir llistes, i fins i tot el PSOE ha reconegut informalment que el funcionament intern

del partit és el que ha motivat aquesta anticipació. Els altres grups, però, continuen (suposam) elaborant, estudiant i gestionant la formació de les candidatures.

No ens hem d'alarmar, perquè ha estat el costum. Segurament hi ha qui sap que cal gestionar fins i tot els retards aparents. En ser l'hora, hi haurà llistes. I bones, com de costum. Segur.

Presentada l'OTI d'Artà Cinc anys per a la transformació

Jaume Morey.- El Conseller d'Agricultura i Pesca, don Pere J. Morey, en una exposició altament didàctica, va presentar l'OTI d'Artà. És tracta de l'actuació que es durà a terme a la vila d'Artà durant el quinquenni que acabarà amb el segle i que, segons es desprén de les seves explicacions, poden transformar l'estructura econòmica d'Artà.

Va ser la primera de les reunions, de caràcter general, que, segons va anunciar, es completaran amb altres de sectorials per continuar difonent les possibilitats que s'obrin als empresaris artanencs. El Conseller va insistir en unes idees: es tracta de donar un suport important a la iniciativa privada per tal d'activar les potencialitats econòmiques de la zona i aconseguir la perdurabilitat dels recursos generadors de riquesa que a l'empara de l'OTI es puguin activar fins al 31 de desembre de 1999.

Miquel Pastor

El Batle Miquel Pastor va fer la presentació del Conseller dient que era la persona més informada dels temes que afecten a la distribució dels Fons Estructurals de la Unió Europea i que des del primer moment va ser el millor valorador del projecte d'OTI a Artà, defensant-lo activament a Brussel·les davant la Comissió Europea. També va expressar el seu optimisme pel projecte que es presentava perquè és molt coherent amb la filosofia del 5B i adaptat a la realitat d'Artà. Això el converteix en adequat per impulsar l'economia artanenca des dels beneficis del programa. També es va felicitar per l'èxit de la convocatòria en el moment de la posada en marxa de l'OTI.

Pere J. Morey

El Conseller va recollir la idea d'un camí que ara es comença i que es tancarà amb el segle. Es tracta d'un projecte per a cinc anys i que fins que no s'hagi acabat no podrà ser jutjat, ja que ara, en el

moment de la sortida, no se sap quines seran les passes que es donaran dins, per exemple, tres anys. Va fer referència a dos possibles problemes.

El primer seria que no es captàs que els programes i sistemes de gestió al l'empara del 5B són molt diferents dels fins ara habituals. Es tracta, va dir, d'invertir 23.000 milions de pessetes a les zones rurals, però el 40% d'aquestes inversions les haurà d'aportar la iniciativa privada, amb la qual cosa s'indica que el pes del projecte ha de ser assumit pels empresaris disposats a crear o consolidar la riquesa. «Neix un fill», va dir, després de més d'un any de treball intens aquí i a Brussel·les per aconseguir que la declaració 5B inclogués el terme d'Artà, per fer entendre que la problemàtica del municipi s'avenia amb l'objectiu 5B i complia els requisits del punt 6è del document explicatiu que transcrivim en aquest informe.

El segon problema seria que qualcú pensés que a Artà li ha tocat una rifa. No s'han de concebre falses esperances ni prometre més del que és possible fins a final del segle.

Què significa 5B?

La Unió Europea té establits uns Fons Estructurals d'ajuda a zones, activitats o persones que en necessiten. Fins al 88 funcionaven independentment:

FEOGA, per a l'Ordenació i Garantia Agrícola. Molts de pagesos ja hi reben ajudes per cultiu d'herbàcies o cria d'ovins.

FEDER, per al Desenvolupament Regional, destinat a les regions més endarrerides en infraestructures en relació a la mitjana europea.

FSE, Fons Social Europeu, per a la formació i preparació dels treballadors.

Aquest funcionament per separat no aconseguia reduir les diferències i per aquest motiu s'adoptaren tres solucions distintes:

A) Coordinar els Fons per aconseguir uns nous objectius.

B) Incrementar els Fons per tal de duplicar-los a partir del 92.

El Conseller Pere J. Morey en diversos moments de la seva intervenció.

C) Establir cinc objectius nous, que són:

1. Ajudes a zones amb renda inferior al 75% de la renda mitjana d'Europa.

2. Ajudes a zones en declivi industrial, del qual la comarca mallorquina Es Raiguer és beneficiària.

3. Ajudes contra l'atur de llarga durada i per a la integració dels joves al mercat del treball.

4. Ajudes per adaptar els treballadors als canvis productius.

5. Fomentar el desenvolupament de les zones rurals. Aquest objectiu es subdivideix en dos:

5A.- Adaptació de les explotacions a la reforma agrària promoguda des de la Unió Europea.

5B.- Facilitar el desenvolupament i l'ajustament estructural de les zones rurals.

Aquest darrer és el que s'ha aplicat a diversos municipis de Mallorca (entre els quals Artà), Menorca i Eivissa.

NECESITA USTED UN SEGURO?
ECESITA INFORMACIÓN DE LOS SEGUROS QUE HAY EN EL MERCADO?
ECESITA AMPLIAR LOS QUE YA TIENE CONTRATADOS?

CATALINA
TH. BONNIN

PROFESIONAL TITULADO, QUE SIN NINGUN COSTE ADICIONAL, LE OFRECERÁ ASESORAMIENTO PROFESIONAL GARANTIZADO E IMPARCIAL QUE, SIN ESTAR VINCULADO A NINGUNA COMPAÑÍA DE SEGUROS (PARA NO PERDER LA OBJETIVIDAD), LE ACONSEJERA LO QUE ES MEJOR Y MAS ADECUADO PARA USTED.

LE FACILITAMOS ASESORAMIENTO Y PRESUPUESTO SIN COMPROMISO SOBRE CUALQUIER SEGURO

CORREDOR DE SEGUROS INSCRITO EN EL REGISTRO DE LA DERECCION GENERAL DE SEGUROS.

carrer Quatre Cantons, 5 (07570 - Artà) - Tel. 83 60 22 - Fax. 83 60 85

Les inversions

L'ECU és l'unitat monetària amb què la Unió Europea fixa les ajudes. «Avui es cotitzava a 160 pts», va dir el Conseller. Sobre aquesta paritat, que fluctua constantment, es determinen els 23.504,378 milions de pessetes, en ECUs del 94, que s'invertiran a les Illes Balears durant el quinquenni de final de segle. D'aquests, 9.003, correspondran a la iniciativa privada, mentre que els 14.501,378 restants, a les administracions públiques. D'aquests darrers, el 50% els aportarà Brussel·les: 3.316,8 a càrrec del FEOGA, 1.952, del FEDER i 2.110,4 del FSE. Les administracions espanyoles aportaran: 1.068,32 milions la central, 5.770,5 l'autonòmica, i 540,3 la local (Consells Insulars i Ajuntaments).

Què s'ha de fer amb els diners?

Creació de nous llocs de feina, mantenir els existents i desenvolupar els recursos econòmics. De les dues vies possibles (inversions públiques que estimulin les privades, o ajudes perquè la privada s'incrementi) s'ha elegit la que deixa el pes i la iniciativa a les empreses privades, i sobretot a les petites i mitjanes empreses, lligades a la gent i a la zona objecte de protecció.

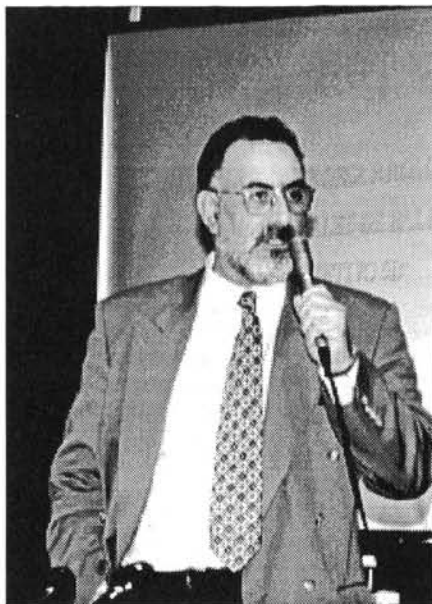
«Fins aquí és la informació que donam a tots els pobles inclosos en el territori 5B», va dir el Conseller. Es tractava de donar entrada a l'explicació de què és l'Operació Territorial Integrada d'Artà. Aquesta és un conjunt d'actuacions coordinades centrat en municipis molt concrets: a més d'Artà, els d'Estellencs i Banyalbufar (a Mallorca), Ferreries (a Menorca) i Santa Gertudris (a Eivissa).

Què és una OTI?

Són actuacions a municipis amb problemàtica clara i definida, on sigui possible mesurar els canvis que provoquin les inversions que s'hi produeixin. En aquest mateix Informe oferim el contingut del document explicatiu que figurava a la carpeta informativa.

El Conseller, que ho explicà detingudament, va insistir en una sèrie de punts.

No es tracta que les OTIs hagin de rebre més inversió que a altres llocs, sinó que les inversions es faran d'una manera

distinta (vegeu-ho a la fitxa corresponent, punt 4t)

El protagonisme correspon a la societat civil, a la iniciativa privada, sobretot la que es generi al propi municipi, ja que no es tracta d'aconseguir que inversions forànies compareguin a Artà (desenvolupament exogen), sinó de localitzar, definir i estimular els recursos potencials que estiguin inactius en el mateix municipi per tal de neutralitzar amb capital públic els obstacles que impedeixen que aquestes potencialitats que hi ha a Artà s'activin.

Cal el consens de tots els sectors per aconseguir l'èxit del programa, que, en paraules del Conseller, serà òptim si s'aconsegueix que per cada pesseta pública que s'inverteixi, n'hi hagi 2'5 de privades involucrades en el mateix programa. Va il·lustrar les possibilitats d'aquests programes amb la dada que a Baviera es va aconseguir que aquesta relació fos de 7'5 per u.

També va anunciar la celebració de successives reunions sectorials per tal d'anar explicant amb més detall com són les ajudes a les empreses. Per exemple, dilluns dia 27 té previst ser a Ràdio Artà Municipal a disposició dels oients interessats en el tema.

L'OTI d'Artà

El Conseller va fer referència als punts

més importants en què es concretarà la inversió pública en infraestructures en el marc de l'OTI d'Artà.

És a punt de signar-se el conveni de cessió de l'ús dels terrenys i edificis de S'Estació per part de la Conselleria d'Obres Públiques a l'Ajuntament d'Artà. Es rehabilitarà l'edifici (els treballs previs per part de SEFOBASA ja han començat) i s'hi constituirà un Punt d'Informació que, pel que va explicar després i altres informacions que ja hem oferit a través de Bellpuig, esdevindrà el centre neuràlgic de tot el complex de l'OTI. També hi haurà una sala d'exposicions permanent. S'hi faran altres actuacions:

Habilitació de les vies del tren (cobertes amb material estable, però no irreversible) per tal de crear una via de comunicació per a vianants i ciclistes fins a Cala Millor, que és el centre turístic més important de Mallorca. Es tracta d'una idea pionera ja que la via serà paisagísticament treballada. Això vol dir que els paisatges que des del passeig es contemplin seran especialment cuidats. Prop de S'Estació s'hi construirà un ampli aparcament per tal d'acollir els visitants que es desplacin amb vehicles.

La Conselleria de Cultura invertirà en la millora de Ses Païsses, perquè passi a ser el centre d'atractiu turístic que per la seva naturalesa de monument prehistòric pot arribar a ser. Sembla que aquesta hagi de ser la primera de les accions que es duguin a terme.

Tractament del carrer Ciutat per tal d'ennobrir-lo i convertir-lo en passeig. Això durà un canvi de paviment (que segurament serà de pedra), reducció del pas de vehicles fins a arribar a una sola direcció (d'entrada) amb passeig a cada costat. Va citar l'exemple d'una actuació semblant feta a Valldemossa, que ha constituït un èxit important.

Es potenciarà el turisme rural de qualitat ja que Artà té un potencial alt en aquest aspecte.

S'habilitarà un Museu de la Rondalla, que podria encabir en un marc adequat l'obra que Pere Pujol ha anat elaborant de fa tants d'anys.

Museu artesanal al voltant de Na Batlessa com a punt de sortida dels productes artesanals que a Artà es poden elaborar.

Embelliment dels accessos i entrades

FORN DE CAN BECA

Cada dia, bon pa

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61

al poble.

Muntatge d'una oficina de comunicacions que, valent-se dels moderns sistemes de comunicació, permeti als residents estrangers tenir a l'abast unes instal·lacions que garanteixin el contacte permanent i constant amb les seves empreses i llocs de treball.

Ajudes a les empreses

L'OTI implica un potent sistema d'ajudes a les empreses, indústries i comerços que vulguin invertir per modernitzar-se. Aquestes ajudes poden arribar fins a un màxim del 30% de la inversió total a fons perdut, per dues vies:

- Com a subvenció directa al peticionari.
- Com a subvenció per a la concertació d'un préstec.

(Al punt 7è del document informatiu s'hi donen més detalls).

«Hem de canviar la cara i la dinàmica econòmica artanenca per aconseguir que encara sigui més agradable de viure-hi» va dir el Conseller en el moment de finalitzar la seva intervenció.

La sessió

Divendres, 17 de febrer, saló del Centre Social. Unes 300 persones (el local té 274 seients).

Els assistents eren convidats a enregistrar el seu nom i el de seva empresa o activitat, alhora que rebien un dossier que incloïa una descripció del que és una OTI (l'oferim en aquest informe), a més de fotocòpies de dos Decrets de la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Es tracta de l'1/1995, de 13 de gener, pel qual es regula la prestació de serveis turístics en el medi rural de les Illes Balears (BOCAIB del 26.01.95) i del 3/1995, de 13 de gener, pel qual s'estableix un règim d'ajudes per a la implementació del Programa operatiu FONER II de desenvolupament de les zones rurals de l'objectiu 5B de Balears. Aquest registre sembla que té dues finalitats. Per una part mesurar el grau de resposta a la convocatòria personalitzada que s'havia distribuït durant la setmana i l'interès per la qüestió. Per l'altra, tenir un arxiu complet de

tots els potencials destinataris de les informacions que el desenvolupament de l'OTI generarà.

El Conseller va tenir l'habilitat d'explicar de forma intel·ligible unes qüestions de naturalesa àrida, però que evidentment trobaven oïdes interessades. Al final ens va comentar que havia captat aquest interès i que l'assistència l'havia sorprès favorablement. De fet, el sistema de projecció en pantalla de transparències semblava pensat per a una assistència menor ja que només és útil en distàncies curtes: la majoria d'assistents no veren què contenien les distintes pantalles que, afortunadament, el Conseller va explicar amb tot detall.

La sessió va durar més d'una hora i l'atmosfera començava a fer-se irrespirable a causa de la saturació de personal.

Els comentaris, a la sortida, eren en general favorables.

TALLERS DE REPARACIONS

Miquel Jaume Ferragut

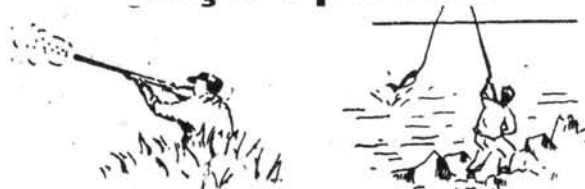
VENDA D'AUTOMOBILS

NOUS I USATS

Taller: Pl. Conqueridor, 9 - Mostrador: C. Nou, 18

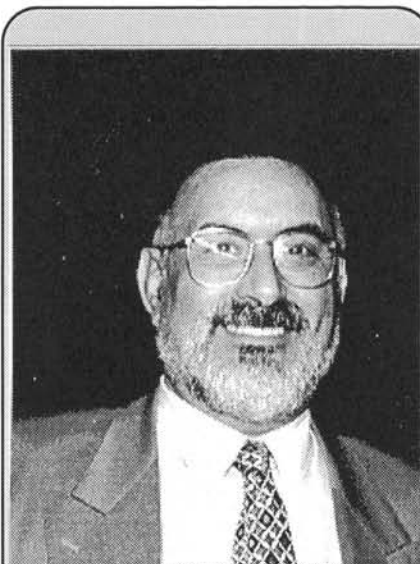
Tel. 83 63 01 - ARTÀ

ESTANC CAN CABRER caça i pesca

Pau Cabrer Mestre

Ant. Blanes, 30 tel. 83 60 94 - Artà

«Una ocasió històrica per a Artà»

Al final de la intervenció, mentre es refeia de la calorada que li havia produït una intervenció tan llarga en una sala tan plena, el Conseller ens va exposar les seves impressions:

«Artà crec que té una de les ocasions importants de la seva història, que alhora és un repte al qual s'hi ha de donar resposta. Pens en la paràbola dels talents: a Artà se li donaran cinc talents, però se li demanarà per cinc talents. I crec que objectivament sabrà respondre, no en un any, sinó al final dels cinc anys».

«Crec que l'empresari artanenc ha d'aprofitar les línies que se li obrin. Se n'ha d'adonar que es tracta d'usar les eines que se li facilitaran amb un seny equivalent. És veure si, com suposam, és una societat activa que sap dir el que vol fer i que ho pugui fer. Si fa aquesta passa, tindrà una ajuda important».

«L'acollida? Sensacional. Jo ja tenc una certa experiència amb actes com aquest i no havia trobat mai tant d'interès. Estic molt content».

Què és una Operació Territorial Integrada (OTI)?

(Per l'interès que té, oferim als nostres lectors el text complet de la fitxa informativa que figurava a l'interior de la carpeta que es va repartir als assistents. Hem suprimit la negreta que figura a certs fragments perquè en comptes de facilitar la comprensió dels conceptes bàsics, sembla que la dificulta. En recomanem una lectura atenta).

1r. És un mètode de desenvolupament econòmic i social d'un territori rural basat en l'aplicació de capitals plurifons amb l'objectiu de dinamitzar-lo harmònicament, implicant la pròpia societat civil en el procés.

2n. Per tant consisteix en un conjunt d'actuacions, coordinades entre si, que persegueixen una sèrie de metes predeterminades pels propis actors del procés de desenvolupament.

3r. El protagonista del procés és la societat civil i, més concretament, els que el mètode denomina «els promotors».

4t. En comptes de seguir el mètode tradicional de subvencionar horitzon-talment una sèrie de línies de desenvolupament, la idea bàsica és concentrar un capital econòmic en un territori petit, en un temps curt, per desenvolupar una sèrie de recursos fins aleshores inactius o inexistents.

5è. L'Operació ha de ser plantejada des d'abaix cap a dalt en el sentit que ha de disposar d'un grau de consens important per part dels habitants del territori ja que és necessària llur participació activa tant en la fase de programació, com en la d'execució.

6è. S'han d'elegir aquells territoris que:

a).- Tinguin possibilitats d'èxit en l'Operació.

b).- Tinguin unes dimensions territorials i de població que permetin assolir un nivell de capital públic suficient per catalitzar el

procés de desenvolupament.

c).- Posseeixin recursos endògens inactius i capacitat per assumir el mètode que representa l'O.T.I.

7è. Els projectes a desenvolupar han de:

a).- Ser viables. Aquesta qualificació l'ha de fer un expert extern i independent.

b).- Tenir el seu promotor o promotors que corrin el risc de la inversió.

c).- Ser coherents amb la resta dels projectes que constitueixen l'Operació.

8è. Els poder públics han de:

a).- Tutelar el procés ajudant els diferents grups de treball formats pels propis ciutadans, perquè assumeixin el mètode de treball que significa l'O.T.I.

b).- Coordinar llurs inversions perquè s'assoleixi una massa crítica de capital públic capaç de catalitzar l'activació dels recursos endògens inactius.

c).- Ajudar els promotors a tramitar aquells expedients administratius que necessitin els distints projectes de desenvolupament.

d).- Cuidar que les inversions en infraestructures estiguin directament relacionades amb els projectes de l'Operació. En aquest mètode de desenvolupament no hi caben inversions genèriques o globals que podrien tenir sentit en altres plans com el d'Obres i Serveis dels Consells Insulars. És més: les accions del Pla d'Obres i Serveis han de coordinar-se, en tot cas, amb l'Operació Territorial Integrada, per assolir un bon grau de sinèrgia.

e).- Proporcionar el suport adequat de formació i entrenament per fer possibles els nous projectes posats en marxa.

**MOTOS-BICICLETES
COMERCIAL SANSALONI**

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

Bàrbara Mestre, Gerent del Consorci del 5B

Jaume Morey.-Dimecres dia 15 entrevistarem Bàrbara Mestre, la Gerent del Consorci 5B que s'ocupa del contacte entre la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca del Govern Balear i els interessats a aprofitar els avantatges que aquest Pla ofereix per al desenvolupament econòmic de zones rurals. No disposava de massa temps i férem una experiència que podria repetir-se en el futur, ja que sembla que pot donar resultat: l'entrevista va ser en directe a través de Ràdio Artà Municipal, que també la va repetir dos dies després. La Gerent ens explica detalls del que serà el tema estrella en el 95: l'objectiu 5B.

Bàrbara Mestre.- El 5B és un dels objectius que s'ha de cobrir a través dels fons estructurals de Brussel·les. Vull dir que Brussel·les té uns fons estructurals, uns doblers que s'han de destinar a desenvolupar i assolir uns objectius. L'objectiu 5B significa el desenvolupament socio-econòmic d'uns municipis que tenen un baix nivell de renda, en comparació als municipis que els envolten, tenen una activitat econòmica també molt baixa, sobretot comparada amb el que és l'activitat econòmica de serveis, i un despoblament o un envelliment de la zona... aleshores amb l'objectiu 5B es pretén recuperar tot això. És a dir, evitar aquest despoblament i aconseguir una recuperació i un desenvolupament socio-econòmic.

Bellpuig.- Has parlat que es tracta de promocionar zones de baix nivell de renda. Aleshores Artà seria una d'aquestes zones. Jo no sé si es pot dir exactament això... que sigui zona de baixa renda... el que per ventura no té són punts de generació, d'una economia pròpia a Artà. El que passa és que els seus habitants es poden beneficiar...

BM.- El que passa és que en aquests moments aquests municipis tenen una activitat econòmica baixa, en relació a altres zones que els puguin envoltar. Per exemple Artà està molt prop d'una zona costanera... si comparem Artà amb la zona de litoral, realment la renda que puguin rebre o el nivell d'activitat econòmica que té el municipi d'Artà és molt baix. Si comparem Artà amb un municipi del pla de Mallorca o de la Serra de Tramuntana, supòs que Artà és equiparable als altres o fins i tot pot tenir un nivell més alt. La qüestió és que per la zona en què està Artà, amb una vorera de mar devora, no té la riquesa que puguin tenir altres municipis que estan dins un desenvolupament turístic.

B.- Això em suggereix una altra qüestió. Les possibilitats d'Artà que es poden potenciar amb aquesta actuació a través de l'objectiu 5B, que es centrarà aquí... Què seran? Un complement, per exemple, de les activitats econòmiques de les poblacions veïnes de la comarca? O seran noves empreses per a noves

activitats?

BM.- Una cosa no lleva l'altra. Hi pot haver naixement de noves empreses, recuperació d'oficis artesans a dins el propi poble que no tenen perquè complementar la zona de litoral. És a dir, podem crear aquí dins uns serveis turístics o d'oferta complementària al turista que tenim a prop o a aquell turista diferent que no vol sol i platja i que cerca ja un turisme de qualitat, un turisme verd o un turisme cultural i que poden venir a Artà i hi poden trobar uns serveis perfectes. Un altre tipus seria el d'aquelles empreses que sense tenir necessitat del turista generin economia dins Artà, com pot ser un taller mecànic que per exemple fa reparacions de tractors. Les dues coses es poden donar perfectament.

B.- I encara una tercera?... Per exemple, activitats que sempre s'han desenvolupades aquí, i que per un motiu determinat han quedat fora de mercat, o bé perquè els seus productes no són competitius o perquè no s'han sabut obrir o perquè no han tengut les possibilitats d'unes inversions que permetrien obrir-se a nous mercats i tot això... És a dir, aquestes empreses d'activitats de sempre, podrien reprendre? Estic pensant, per exemple, en certes activitats agrícoles o aprofitaments ramaders, aturades o esmortides, que per ventura podrien tornar partir. Hi ha aquesta possibilitat?

BM.- Una de les actuacions que prima el programa operatiu Foner II, que és el programa on es marquen les línies d'actuació per tal d'aconseguir aquest

desenvolupament econòmic, és el tema de recuperació sobretot d'oficis tradicionals de la zona. Normalment solen ser oficis artesans i la pagesia és un ofici artesà més. Si aquesta recuperació d'aquest ofici suposa que traurem un producte de qualitat, amb rendibilitat econòmica, que és viable dur a terme aquesta activitat i que a més potencia el que és el municipi d'Artà, perfectament es pot dur a terme.

B.- És a dir, hi ha gent que podria pensar que aquella feina que ha fet sempre i que potser havia deixat... o que pensava que hauria de deixar ràpidament perquè no tenia sortida... Aquesta gent pot pensar que la situació pot canviar?

BM.- Aquesta gent té tot el dret a pensar-ho perquè aquesta activitat és en principi susceptible d'ajuda. Estic parlant d'una manera molt general, per damunt, sobre què és el 5B, i això és una part de la filosofia del 5B. Però s'ha d'analitzar sempre cada projecte. No voldria que diguessin «na Bàrbara va dir per la ràdio que tot té ajudes...» No, cada projecte s'ha d'analitzar. S'ha d'analitzar si aquell projecte és viable, si aquell projecte compleix els requisits que estableix el decret, si aquell projecte, per exemple, no ha de crear ocupació, o mantén ocupació o autogenera ocupació. Les ajudes han de servir per generar riquesa i en aquest cas han de complir l'objectiu del 5B que és el desenvolupament econòmic, sigui recuperant una tradició, sigui recuperant un ofici... sempre que tendesqui cap a la viabilitat d'aquesta

empresa o aquest ofici. Perquè si no, quan a aquest senyor se li acabin les ajudes, haurà de tornar tancar.

B.- És a dir, que ha de ser una activitat que després es pugui mantenir...

BM.- Ha de ser una activitat productiva i viable.

B.- Has dit abans que les actuacions concretes del 5B a Artà les explicaria el Conseller, que té previst venir a Ràdio Artà a explicar-ho. Has d'avançar qualche cosa?

BM.- Sí, jo crec que ho puc avançar. De totes maneres, el que diria a tots els artanencs i artanences que m'escollin és que divendres dia 17 el Conseller d'Agricultura vendrà i a les 7 i mitja inaugurarà l'exposició de Na Batlessa i després a les 8 espera que la seva salutació i la seva convidada que ha enviat d'una manera personalitzada a tot el poble d'Artà sigui perquè aquesta gent vengui i realment se'n vagi informat de les actuacions que es faran tant a nivell públic o des de l'Administració, com a nivell privat quan siguin ells que vulguin dur a terme una acció o un projecte. I que se li demani, i que tenguui una espècie de debat una vegada que ell hagi donat les explicacions oportunes. De totes maneres, per si això fos massa poc, ell vendrà un dia a Ràdio Artà a micròfon obert perquè la gent del poble el cridi i ell pugui contestar.

B.- Has parlat abans del Consorci. Tu ets la gerent que du aquest organisme que gestiona tots aquests projectes... Hi haurà una oficina a Artà? Hi haurà unes hores, un personal que atindrà la gent que estigui interessada? Hauran d'anar a Palma? Com funcionarà?

BM.- Qui gestiona les ajudes del 5B és la Conselleria d'Agricultura i Pesca. El Consorci el que no té són els doblers, qui gestiona és la Conselleria d'Agricultura i Pesca. El Consorci, del qual jo som gerent, és l'instrument de la Conselleria per difondre, assessorar, fer el seguiment, és a dir, fer de frontissa entre la població i Administració. El President, però, n'és el Conseller d'Agricultura. El funcionament d'aquests Consorci té una estructura mínima, bàsicament per informar, assessorar, tenir tota la informació que faci falta en referència al Foner II... El que demanam a tots els municipis és que, mentre no s'acabi de consolidar el funcionament del programa operatiu, posin una persona perquè estigui en contacte amb el Consorci. Si del Consorci hem de venir un pic cada quinze dies a Artà perquè hi hagi una demanda per atendre, de gent que té ganes de presentar un projecte o una iniciativa, vendrem sense cap dubte: el Consorci està per això.

B.- I si ara qualcú dels que ens escolten ja pensa que ell podria tenir qualche iniciativa que es podria acollir a tots aquests beneficis... com ho ha de fer?

BM.- S'ha de dirigir al Consorci. Ja desitjam tenir-ne, de sol·licituds d'ajuda. En aquests moments encara no poden entrar projectes a nivell de sol·licitud d'ajuda perquè tot i que el decret que homologarà totes les ajudes que vinguin

pel programa operatiu Foner II està aprovat pel Consell de Govern de dia 13 de gener, fa falta l'homologació de Brussel·les. Està aprovat, però no homologat. Llavors el que feim ara és rebre la gent, li demanam que a la seva manera faci una petita memòria explicativa i pressupost quina és la inversió. D'aquesta manera ja veim per quina línia es pot acollir, li ho explicam d'una manera detallada i particular, exclusivament per a ell, quina és l'alternativa, cap on ha d'anar, i ell ja va tramitant els papers. Això ho feim des del Consorci. Llavors, ara sí que demanam a la gent o bé que vengui al Consorci o bé que vengui a l'Ajuntament i quan hi hagi deu o quinze persones interessades, vendrem un dia. Esperam que tot d'una que tenguem la sol·licitud d'ajuda ja no faci falta fer córrer la gent. Que hagin de córrer només al darrer moment, quan hagin de posar el segell. Però de totes maneres també s'està xerrant que els coordinadors ens distribuïguem un poc pels pobles. Fa falta veure com organitzam la qüestió dels municipis, si bé en principi pensam que ha de ser l'Ajuntament qui ha de posar una persona a disposició de la gent.

B.- O sigui, un enllaç entre la gent i el Consorci. Una persona que rebria una informació i estaria capacitada. I dius que falta aquesta homologació per part de Brussel·les... És una homologació que m'imagín que just és un tràmit. No es discutirà si sí o si no, simplement es beneirà...

BM.- És a dir, són doblers europeus, d'un programa operatiu que ha aprovat la comissió de Brussel·les. La decisió va ser dia 18 de gener, i el que ha fet el Govern Balear ha estat un decret on es regulen aquestes ajudes i diu qui en seran els beneficiaris, quins percentatges d'ajudes es rebran, quines seran les actuacions susceptibles d'ajudes, de quina manera es rebran... és a dir, tot el que regula una ajuda. Aprovat pel Consell de Govern, l'únic que queda és enviar-ho a Brussel·les on comproven si realment es regula el que es va aprovar; per tant, vist-i-plau Volen saber com es regulen els doblers comunitaris i si els percentatges que donam són els correctes i tot això; però és el que dic, un tràmit.

B.- Però imprescindible per publicar-lo al BOCAIB...

BM.- No, al BOCAIB ja hi ha sortit.

B.- Ja està publicat? Quin dia va sortir això?

BM.- Va sortir... aquesta primera setmana de febrer.

B.- És a dir, que qui estigui interessat es pot preocupar de localitzar aquest Butlletí de la Comunitat Autònoma...

BM.- No crec que faci falta, perquè passat demà, [per divendres dia 17] que vendrem a la reunió, s'haurà preparat unes carpetes i hi haurà còpies dels decrets.

B.- M'imagin que, en aquest procés que has dit d'informació, de formació, que heu seguit, haureu tengut contacte amb altres experiències, amb el programa Foner I, que ja hi havia aquí a les Illes Balears i que ha donat resultats... o amb programes a altres llocs. Hi ha aquesta possibilitat que programes comunitaris com aquests donin bon resultat?

BM.- El programa operatiu Foner I ha estat un èxit. Jo no puc entrar en detalls de la manera que m'agradaria entrar-hi, perquè som gerent del Consorci de fa poc temps i el programa operatiu Foner I ja estava tancat. Però he assistit a dues reunions amb la comissió que ha vengut per fer el seguiment del programa operatiu i puc dir que estan encantats i que ha estat un èxit perquè realment han aconseguit invertir els doblers i han reactivat distints sectors econòmics. El Foner II està enfocat cap al desenvolupament rural econòmic, és a dir, el Foner II ja no entén que la riquesa, l'activitat econòmica del món rural, digui sí només a l'activitat agrària, forestal o ramadera, sinó que entén que l'economia d'un poble la mouen també totes aquelles altres activitats econòmiques que no són agràries, que són un fuster, un ferrer, un mecànic, etc. que tot això són gent que en aquest moment és susceptible d'ajuda, ben igual que un pagès, perquè l'objectiu B tracta de desenvolupar econòmicament un municipi des de tots els sectors econòmics. I va bastant encaminat cap aquí, el Foner II; però el Foner I sense cap dubte que va cobrir els seus objectius.

B.- Els objectius de Brussel·les... I els objectius dels afectats, és a dir, la gent va considerar que era positiu?

BM.- Pensa que si el Foner I hagués estat un fracàs, la gent no s'hagués mogut com s'està movent pel Foner II. Si els beneficiaris queden decebuts d'una actuació de l'Administració, no es crea cap expectativa com la que s'ha creat. El Consorci, qualche dia, pareix urgències: tots els municipis tenen ganes que el Consorci i el Conseller vagin a explicar el programa operatiu. Això demostra que tenen ganes de posar en marxa coses. Si el primer programa operatiu no hagués anat bé, la gent no hagués estat oberta com està en aquests moments a rebre el Foner II, sense cap dubte.

Miquel Pastor, Batle, davant l'OTI d'Artà

«La idea del creixement sostengut, i sostenible»

Jaume Morey.- La presentació de l'O.T.I. d'Artà, dins el marc del programa Foner II, de l'Objectiu 5B dels Fons Estructurals de la Unió Europea... pot suposar, com diu el Conseller, una oportunitat històrica. Ara per ara es tradueix en unes actuacions i en unes possibilitats que comentam amb el Batle d'Artà.

Miquel Pastor Tous.- Quan l'Ajuntament va estudiar aquest tema es va proposar fer un projecte que fos coherent amb l'esperit i les directrius del programa europeu i alhora adaptat a les possibilitats i potencialitats d'Artà. El fil conductor que li dona cohesió és la capacitat que pensam que té Artà per captar els clients de les noves modalitats turístiques que, segons les perspectives d'experts i analistes, s'apunten com les que tenen més possibilitats d'augmentar. Hi ha una demanda potencial que pot satisfer una oferta que podrien trobar a Artà. Parlem de turisme cultural, de turisme verd i de turisme rural. Artà presenta uns atractius de tipus històrics i culturals, de paisatge i de territori conservat, que necessiten posar-se a l'abast i promocionar-se degudament per constituir-se en pols d'atracció en torn als quals pugui generar-se una activitat econòmica o una reactivació de la ja existent.

Bellpuig.- Si ho entenem, la inversió pública vol posar les bases perquè aquestes potencialitats comencin a concretar-se...

MPT.- Sí, efectivament. Les inversions públiques van destinades a acondicionar i donar a conèixer aquests atractius i a facilitar el seu ús turístic per tal de crear un flux de visitants continuat que constitueixi un complement important de la clientela que les empreses artanenques ja tenen.

B.- El Conseller ha parlat de S'Estació, Ses Païsses, el carrer Ciutat. No sé si la gent acabarà de trobar-li un sentit econòmic a aquests tres punts...

MPT.- Tots aquests projectes estan pensats dins d'un plantejament global. Per una part, Artà se situa en un nus de comunicacions entre zones turístiques importants que fa que per aquí, almenys de passada, ja tinguem un potencial

important. Es tractaria d'engrescar-los a fer una visita, que s'aturin i visitin el poble. S'Estació, situada a la carretera, és un edifici singular i atractiu per si mateix que una vegada restaurat i convertit en Centre d'Informació Turística serà l'enllaç cap al poble. El visitant que s'hi aturi trobarà informació de totes les possibilitats que té el poble, en tots els ordres, mitjançant una persona que informará i una exposició permanent que li donará una idea dels nostres atractius i el podrà decidir a la visita. El carril verd, l'únic de Mallorca, per a vianants i bicicletes en què es convertirà la via del tren permetrà un enllaç singular i atractiu amb la zona turística del llevant. Paradoxalment, la més important i la menys ben comunicada amb Artà. El carrer Ciutat, tan acostat a S'Estació, és l'entrada natural al poble des d'aquests eixos de comunicació, i coincideix amb el centre comercial. També és la via d'accés al nucli antic, on hi ha elements turístics prou interessants com el Museu, la Parròquia, les murades, el Santuari, el puig de Sant Salvador... sense menystenir el traçat del nucli antic del poble, que és també un atractiu que nosaltres, de tan avesats, no solem captar. Les millores urbanes que es pretenen introduir al carrer

Ciutat li donaran un caràcter més de passeig que ha de personalitzar l'acollida. Aquests atractius, entre els quals també hi ha Ses Païsses, s'han de preparar per a la visita i s'han de gestionar amb un sistema que en permeti el manteniment i fins i tot la potenciació amb mesures concretes que ara seria massa llarg de detallar.

B.- L'experiència d'aquest estiu a Ses Païsses, l'edició d'una guia d'interpretació... quina importància té de cara al rol del talaiot dins aquest projecte global?

MPT.- L'experiència de visita controlada i assistida era un petit experiment amb molts pocs mitjans per demostrar-nos la viabilitat de gestionar un espai cultural sense que això suposés una despesa pública important. Temptejaven la possibilitat que s'autofinancés; és la idea del creixement sostengut, i sostenible. Amb mitjans molt precaris ja hem pogut veure que les possibilitats són grosses i certes. Amb un pla de promoció i totes les mesures complementàries, es podrà possibilitar per una banda l'explotació turística de l'entitat cultural que posseeix Ses Païsses i, alhora, contribuir-ne al millorament: mantenir-lo en condicions, atès, vigilar i obrir la possibilitat al finançament de noves

Ventajas
de Altura
para su
Nómina

Acceso a Todos los Productos y Servicios de Banca March

- Cambio de domiciliaciones sin cargo
- Seguro de Accidentes gratuito
- Tarjeta 4B y Visa
- Anticipo Nómina
- Crédito Consumo
- Préstamos Hipotecarios
- Cuenta Ahorro Vivienda
- Seguro Hogar
- Plan de Pensiones
- Depósito Futuro

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas

BANCA MARCH

ASI DE CLARO

excavacions. Tot sense haver de recórrer a despesa pública, entesa com a càrrega afegida al pressupost municipal. L'atractiu de Ses Païsses pot generar la visita a Artà. Ses Païsses és un exemple del que és crear símbols: Artà pot ser un lloc de referència indiscutible per al coneixement i estudi de la prehistòria de Mallorca perquè Ses Païsses oferirà les condicions necessàries i les posarà a l'abast del públic interessat. Això, a més, crea mercat. La guia que acabam de publicar no és sinó la primera passa en aquest sentit i s'ha de complementar amb altres publicacions que promocionin la resta d'atractius del poble.

B.- El Conseller va insistir que el protagonisme es reserva a la societat civil...

MPT.- La gent hauria de meditar sobre aquestes potencialitats de què hem parlat i pensar què significa l'oportunitat de l'OTI, de la qualificació 5B, per entrar en un procés de canvi, de relançament econòmic. Tot, sense haver de recórrer a la destrucció del territori, sinó continuant-ne la preservació, aprofundint-la si cal, com a garantia d'un creixement sostenible en línia amb les tendències d'avantguarda. Tota aquesta inversió pública seria inútil si les empreses no complementassin la iniciativa acabant d'oferir serveis. He

dit que hi ha actuacions que creen mercat, però cal alguna cosa més per fer-lo operatiu. Si aconseguim atreure visitants, si aconseguim crear demanda... jo pens que els empresaris sabran trobar manera de tenir l'oferta adequada a aquest nou mercat. Per a això disposaran de les ajudes que per a l'empresa privada preveu el programa 5B per adaptar-se a la nova sintonia que s'ofereix. Artà és lluny de Palma, no té explotació turística del litoral... això, en aquests moments, més que en un inconvenient, es pot convertir en un avantatge productiu. Es tracta d'aprofitar l'ocasió en el moment d'aquest vent favorable que ens arriba d'Europa...

«El poblat talaiòtic de Ses Païsses»

**Editada la guia de Ses Païsses
Dia 3 d'octubre serà presentada
oficialment**

Acaba de sortir de la impremta la guia de Ses Païsses que s'inscriu en el projecte de convertir aquest monument arqueològic en un lloc cuidat, ben atès i preparat per a la visita turística. Es tracta d'un treball redactat per Jaume Alzina Mestre, Miquel Pastor Tous i Jaume Sureda Negre, amb fotografies d'Agustí Torres Domenge que ha estat editat a tot color per l'Ajuntament d'Artà amb col.laboració amb la Caixa d'Estalvis Sa Nostra i la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Per al divendres dia 3 de març està prevista la presentació oficial del fulletó que després serà distribuït gratuïtament a totes les cases del poble.

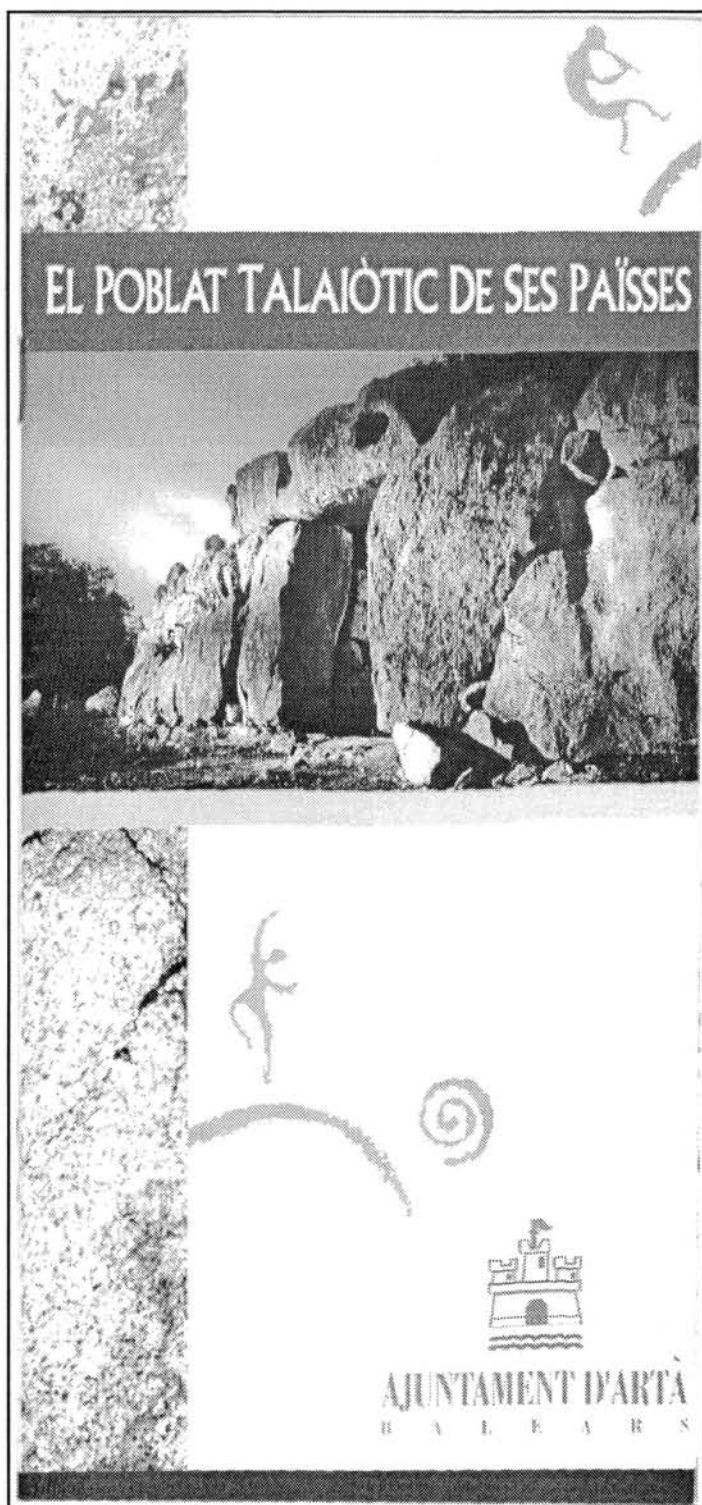
La guia conté 24 pàgines a tot color. La part fonamental del text està distribuïda en set estacions que conformen una visita turística completa i il.lustrada a Ses Païsses pensada per per a un hipotètic visitant que va des del simple turista curios fins al ja capaç d'entendre els conceptes fonamentals de l'arqueologia. És, per tant, una guia descriptiva i interpretativa.

És notable la col.lecció de deu fotografies, a color, que Agustí Torres ha fet de les distintes parts del recinte. Les reduïdes dimensions del format del fulletó (10x21) no en permeten captar tota la seva bellesa i això hauria de fer pensar si no seria útil fer-ne una edició separada.

La publicació, a més del text referit a cada una de les set estacions, té altres continguts: un croquis de tot el recinte on s'hi indiquen les distintes dependències i el trajecte que es proposa per a la visita; una informació global sobre la història i el treballs d'investigació que s'han fet del poblat; un resum amb les dades fonamentals de la prehistòria mallorquina, amb un eix cronològic fins a l'ocupació romana. A més, una breu descripció del terme d'Artà amb un croquis general del poble.

La guia forma part del Programa d'Interpretació Ambiental i del Patrimoni del Municipi d'Artà en vies de confecció.

Portada de la guia «El poblat talaiòtic de Ses Païsses»

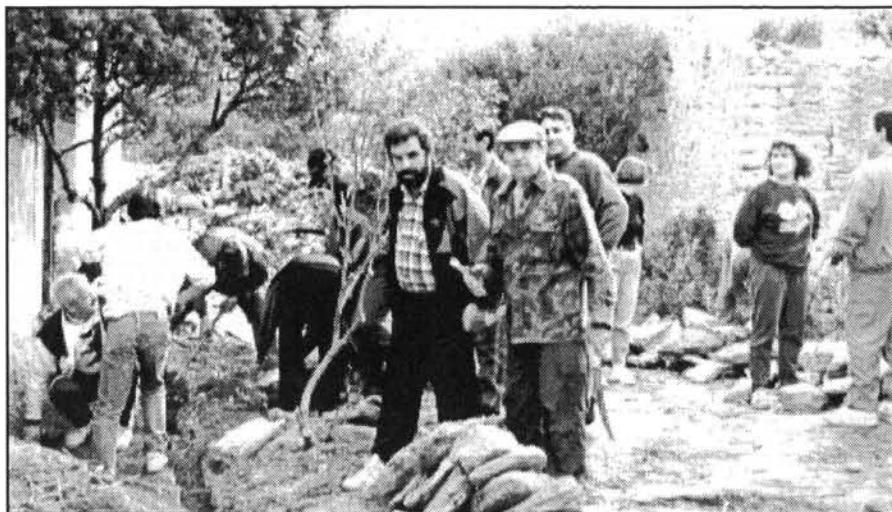
Diada de neteja a Betlem

El passat diumenge dia 12 l'Ajuntament va organitzar, en el marc del Programa d'Educació Ambiental d'enguany, una diadavisita de tot el poble a la finca de Betlem, tal i com ja anunciàrem al darrer número de Bellpuig.

Aquesta activitat va ser del tot exitosa, ja que la gent va correspondre totalment, portant eines per fer una gran neteja al voltant del que era el quarter dels soldats. L'entorn va quedar molt adecentat, i a més també es varen sembrar alzines, les quals quedaren ja regades per poder aferrar. També es va netejar el pou-negre que estava tapat pel desús, es varen arreglar les mates i arbres, es va arreglar la boca del pou, una esportellada de paret seca, i al voltant del migdia es va donar per acabada la diada de feina, passant a fer una gran torrada al voltant del fogueró que expressament s'havia encès. Panxeta, llangonissa, botifarró i bon vi, va ser el menú que l'Ajuntament va oferir a les més de tres-centes persones reunides entorn de l'activitat.

Després de la torrada, i aprofitant que estàvem en temps de carnaval, en Toni Figuereta va treure les «eines» i arremolinats vàrem gaudir d'una estona d'esplai cantant les cançons dels darrers dies al so de les xim-bombes.

Una feina encoratjadora amb un gran futur pròxim i que de moment ja servirà perquè els qui hi vulgin acampar es trobin més a gust.

Moment de feina...

...i moment de disbauxa

Política Local. Rectificació.

Dels serveis administratius municipals hem rebut una indicació que ens alerta d'un error en la crònica municipal del número 513 de l'11 de febrer, pàgina 19 (107), en l'apartat «Modificació del contracte del bar del Polisportiu». Contràriament al que hi dèiem, s'acordà la cessió a l'adjudicatari del 75% de la recaptació de l'Ajuntament pel lloguer de les pistes. No que s'assumís per part de l'Ajuntament, el cost dels productes de neteja.

CARPINTERIA SANCHO

**MUEBLES DE COCINA Y BAÑO
DOBLE ACRISTALAMIENTO
HERMETICO**

C/. Ciutat, 63 - 07570 - ARTÀ
Tel. 83 55 83

Clàssics - Novetats - Importació

TEIXITS LLEVANT

Plaça Barcelona, 2
Tel. 457078
(Davant l'Estadi Lluís Sitjar. Bus nº 8).
Palma de Mallorca

**ATENCIÓ ESPECIAL ALS
ARTANENCs**

Trobada de «quintes»

El divendres dia 17 es reuniren les dones nascudes els anys 1939-40 per celebrar la seva trobada de quintes anual.

Després d'oïr missa a l'horabaixa a la capella del Centre, partiren cap al restaurant Ca'n Tronca de Sant Joan on s'empassolaren un bon sopar. Uns entrants en abundància que tomaven d'esquena i després una caldereta d'arròs de peix, on no hi faltava un amèn. Fruïta de tota mena i el cafetet varen tancar el menú.

Seguidament es va organitzar un ball amenitzat per un pianista i cantant el qual els va animar amb les seves inter-pretacions. És clar que com que no hi havia homes, les parelles les formaven entre elles mateixes. Així i tot passava la mitja nit quan acabaren la vetlada. En el transcurs de la mateixa, es llegiren gloses i poesies, de les quals en posam algunes de les més representatives a l'acte:

*Estam aquí reunides
dues quintes aplegades,
de dones arromengades
que guapes i presumides,
ho som i no ve de mides
mirau com 'nam de mudades.*

*Tornar velles no molesta
si no falta sa salut
hem fet lo que hem sabut*

*perquè anàs bé sa festa,
anant bé ningú protesta
tot a punt ho hem tengut.*

*Salut i fins l'any que ve
no hem de faltar a sa cita,
perquè es cos ho necessita
seguir cada any mos convé
sa festa sempre cau bé
els ànims ens ressucita.*

EL MERCADO INMOBILIARIO SE RECUPERA

Después de Años de crisis y recesión, el mercado inmobiliario ha empezado a despertarse en los últimos meses. Estoy seguro que muchos de los lectores conocerán a alguien quien ultimamente ha logrado vender algo después de años de intentarlo sin éxito.

No obstante, los milagros no existen, y después de una crisis tan larga, la venta inmobiliaria sigue estando llena de riesgos y a veces de disgustos. Los compradores en general, se han vuelto mas sofisticados, y exigentes; saben que los precios han caído mucho en los últimos tres años, hecho que, junto a una oferta a veces abrumadora, en nada favorece a una "buena venta".

Si Usted tiene una propiedad inmobiliaria que quiere vender, confíela a una empresa de probada seriedad y eficacia. En Inmobiliaria BELLAMAR, no le haremos promesas que no podemos cumplir. Le diremos las verdades, basadas en nuestra larga experiencia en la venta inmobiliaria, y trazaremos una estrategia concreta, diseñada para vender su propiedad. Nos cuidaremos de todos los trámites necesarios para que la venta de su propiedad le resulte fácil y rentable.

Tenemos oficinas propias abiertas en diversos puntos de Mallorca y de Alemania. Llámenos a nuestra oficina, y le enviaremos un especialista para estudiar su caso particular.

AHORA TENEMOS OTRO PROBLEMA

Después de nuestro ultimo artículo: "Quin Problema mes idiota!" (que sigue vigente!) tenemos un problema distinto. Necesitamos casas bonitas

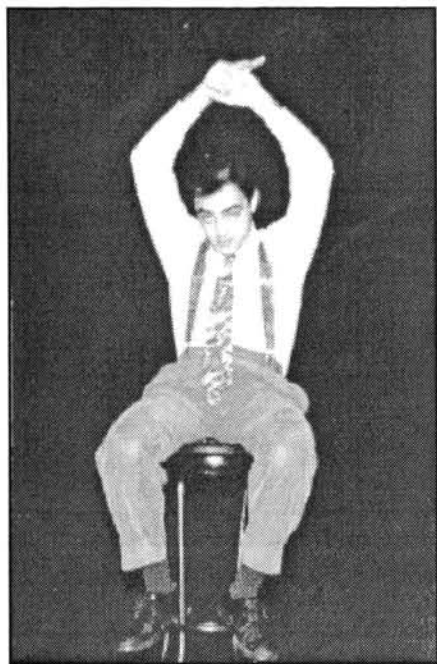
para alquilar. Los requisitos son sencillos, deben tener al menos dos o tres dormitorios, un baño en buenas condiciones, una cocina equipada, una sala de estar, un comedor, un jardín, y mejor si tiene una piscina, ...y, estar en un lugar agradable para pasar las vacaciones.

De la misma forma que ocurre en la Península, por ejemplo en la Costa Brava, o en el Sur de Francia, tenemos una demanda impresionante para casas de verano y con las temporadas turísticas actuales, la ocupación esta casi asegurada, además de una alta rentabilidad !!!

¿Por que es mejor alquilar varias veces para dos semanas o mas, que alquilar una vez para todo el año? Por que así Usted ganará el doble, y sin tener que estar con la llave cuando llega el cliente, sin perder el tiempo con el papeleo, sin tener que limpiar la casa, sin tener que cuidar de los desperfectos de la casa! ¡Descuidese de estos problemas... nosotros nos preocuparemos!

Lo unico que le tocará, será cobrar un buen alquiler, y tener siempre una propiedad en buenas condiciones. ¿El riesgo? Ninguno! Llame hoy mismo, y Usted saldrá ganando!

Pep Tosar a Artà

El passat dia 14 el nostre conciutadà i actor i autor teatral va representar al teatre del Convent l'obra-mondèleg **Sa història des senyor Sommer**. En Pep va aprofitar l'avinentsa de representar aquesta obra a Palma i Manacor, per dur-la un vespre al seu poble, accedint a l'oferta formulada per l'Ajuntament d'Artà.

El teatret resultà insuficient per atendre tota la gent que volia veure aquest treball tan exitós d'en Pep, i molts hagueren de seguir-lo de dretes per la massiva afluença d'espectadors. L'obra va ser vertaderament un èxit, encara que no es tractàs d'una obra convencional amb diversos personatges, però la interpretació d'en Pep va ser magistral. Més d'una hora i mitja sense descans d'un mondèleg prou interessant que va tenir els espectadors pendents de les paraules, els gests i les escenificacions dels distints personatges que representava, acompanyat sempre d'una escenografia i luminotècnia molt encertades. Així que la gent va sortir encantada d'aquesta representació del nostre paísà Pep Tosar.

Enhorabona, Pep, i fins una altra.

Trobada de torters

El passat diumenge dia 19 de febrer es va celebrar la ja tradicional trobada de caçadors de tords a la finca de Sos Sanxos.

Devers les dotze del matí començà a comparèixer la gent, homes i dones disposats a donar compte d'una gran torrada que els dirigents de l'Associació havien preparada de bon matí, encenent un bon fogueró i posant taula.

Enguany foren 75 els comensals (també hi havia al.lots que alegraven la diada amb les seves corrieres per la muntanya) que alegrement menjaren panxeta, llangonissa i botifarrons a voler, banyat amb un bon vi de ca'n Joan Vinero, i acabant amb un bon postre de tota mena i fruita, xampany, licors i un bon cafetè.

Al dinar, no hi faltaren els senyors de la finca, fills de dona Aina Moragues i família, els qual acompanyaren els presents. També varen comptar amb l'assistència del gerent de SEFOBASA, Miquel Ferrer i del Director General d'Estructures Agràries Fernando Garrido Pastor, el qual en el transcurs de la diada va dirigir unes paraules d'agraïment per

haver-lo convidat a la festa. També va afegir que està fortament interessat en defensar els drets dels caçadors davant les competències tant de Balears com nacionals i sobretot a la Comunitat Europea, i a lluitar contra els piròmans que destrueixen els nostres boscos. També en Jeroni Cantó va llegir unes breus però sentides paraules que el president de la Federació de Caça de Mallorca, Antoni Tomàs, li havia enviat, saludant a tots els qui fossin presents a la trobada i disculpant la seva obligada absència.

Acabat de dinar, es va fer una bona estona de bauxa al so de les ximbombes, xorracs i panderores que en Figuereta, en Pistola, en Barrines i altres havien portat, i es cantaren les cançons dels darrers dies fins a tenir la veu ronca. Devers les 16 hores es donà per acabada la diada fent vots per poder-hi ser tots l'any que ve. També hi hagué un sentit record pels 4 bons caçadors de tords que ens havien deixat per a sempre durant el darrer any, sabent que d'allà on són ens tenen ben presents.

AUTOS MORA, C.B.

SERVEI OFICIAL OPEL-GM

Avinguda Costa i Llobera, 55. Artà. Tel.

83 53 16

107.8 F.M.

Ses Escoles • Tel. 83 51 25

«Els dissabtes a la ràdio»: Xocolatada i frit als estudis.

Feia ja temps que els seguidors de l'espai radiofònic «Dissabtes a la ràdio» de Miquel Mestre Ginard tenien ganes de conèixer-se les cares. Volien fer una trobada «in situ», a la ràdio, per conèixer-se. Només es coneixien per la veu, prou familiar, ja que la participació al programa es fa mitjançant el telèfon.

I així va ser. El passat dissabte dia 11 va ser una xocolatada als estudis de Ràdio Artà i així complir-se el desig de molts: poder-se saludar personalment. Foren una cinquantena que es congregaren i hi va haver bauxa, ximbombada, cors improvisats i «duetos». Va anar tan bé que es varen tornar citar pel següent dissabte dia 18 per fer un frit. La freixura la posava la carnisseria «Can Rafel» i el feia el restaurant «Na Creu». També va anar molt bé i molt exitosa.

Per a la primera trobada na Magdalena Clarita va compondre la glosada que a continuació reproduïm:

*Mos hem pogut reunir
a la fi aquesta vegada
i l'hem pogut savorir
amb aquesta xocolatada.
Motiu: és per celebrar
«Els dissabtes a la ràdio»
que és un programa molt «guapo»
que en Miquel Mestre mos fa.
El programa és musical,
amb el públic també el feim,
basta que li telefonem*

Una petita mostra de la gent que hi participà

i cançons li demanem.

*Les mos posa de bon gust,
de bon gust les escoltam
i estam entreteneguts
i bons dematins passam.*

El propi batle, Miquel Pastor, també hi va voler participar. Com a mostra vegeu la foto del dissabte dia 11. Per altra part en Miquel Mestre ens ha demanat que donem, mijantçant aquest espai de **Bellpuig**, les gràcies a tots els que hi participaren, oients i simpatitzants.

Molts d'anys!

El progrma «Els dissabters a la ràdio» s'emmet des de 1987 (data de la creació de Ràdio Artà Municipal). Ha rebut al llarg d'aquests anys més de 4.000 cridades telefòniques; ha cobert uns 200 temes monogràfics (sempre entorn a la música) en els més de 300 programes on s'hi han pogut sentir més de 6.000 cançons (cosa que es diu aviat)

«Abstemia» torna a «Addictes a sa música»

Ja fa més d'un any que el Dr. D. José María Vázquez Roel vengué amb el seu equip mèdic de la clínica Capistrano (una de les dues que hi ha en tot Espanya especialitzades en el tractament i la rehabilitació de la malaltia de l'alcoholisme) als estudis de Ràdio Artà Municipal i ens va obsequiar amb una sèrie de quatre programes.

Fa una mesada que ens va proposar de repetir l'experiència amb altres quatre programes, de la qual cosa que li estam bem agraïts i des d'aquestes línies li agraïm anticipadament aquesta fabulosa col·laboració a la nostra emissora

local. El més destacat és que ve, com especialista que és, amb un tema que el «tocam amb les mans» diàriament i per tant de gran interès social.

Els dos primers programes seran:

- Dissabte 4 de març i a partir de les 15,00 hores: L'alcoholisme com a malaltia, pel Dr. Vázquez.

- Dissabte 11 i a la mateixa hora: Toxicomanies per la Dra. Seguí.

Recordau que el telèfon de la RAM és el 83 51 25 i que està sempre a la vostra disposició.

Vos hi esperam

Biel Pastor i Tous

CONSULTORI MÈDIC

Clínic Artà

c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà

MEDICINA GENERAL

REUMATOLOGIA

CIRURGIA

DIETÈTICA

REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (chequeos)

GINECOLOGIA

PEDIATRIA

CERTIFICATS carnets d'armes
i de conduir

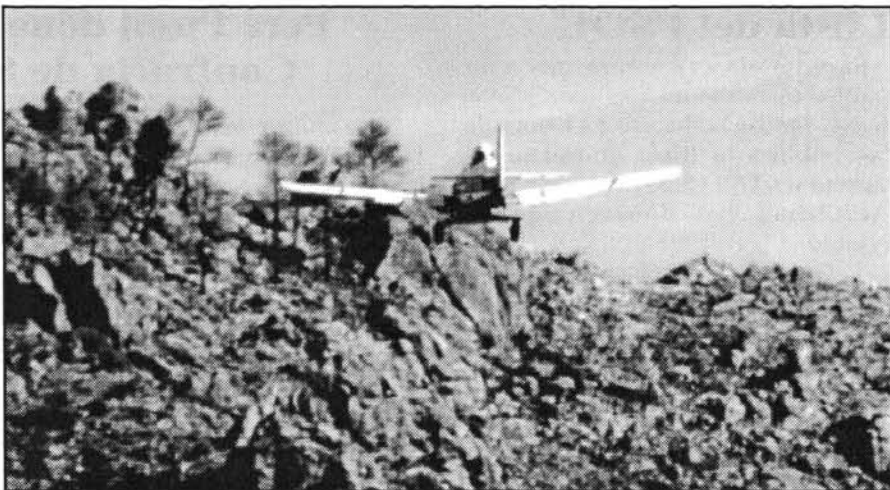
Pere Obrador Espinosa

Per una publicació (**BON DIA Sarrià-Sant Gervasi**) que s'edita a Barcelona, on Pere residí en els seus anys d'estudiant d'Enginyeria de Telecomunicacions, ens hem assabentat de les seves tasques als Estats Units on amplia estudis gràcies a una beca de Sa Nostra, com ja informàrem fa poc més d'un any.

Es dedica a temes de compressió d'imatge a la University of Southern California. El tema està relacionat amb el que ja va constituir el seu doctorat. Recordam una informació, que publicarem a **Bellpuig**, relativa al seu projecte de final de carrera en què treballà la comprensió del senyal auditiu per simplificar-ne la transmissió.

Els seus treballs d'ara són d'una mena parellada, però amb senyals d'imatge i tenen la finalitat de comprimir-les per tal de facilitar-ne l'emmagatzemament en un espai més reduït i la transmissió d'una manera més ràpida, sobretot ara en què s'estan imposant amb força les noves xarxes de telecomunicació, les anome-nades autopistes informàtiques. Ell treballa, més concretament, en la recerca d'aquelles parts de les imatges que en la seva digitalització són redundants per tal de poder-ne simplificar la codificació sense que en perilli després la regeneració. El cost de la circulació de la informació depèn del temps d'ús de les xarxes: reduir volum serà reduir temps i en conseqüència abaratir el cost de la transmissió i incrementar-ne la rapidesa. Tot un objectiu d'importància cabdal.

Ha estat a Artà per Nadal i ha tornat als Estats Units a prosseguir la seva tasca. Que li continuï anant bé.

Re població experimental.- Dilluns dia 20 es va dur a terme a dins les muntanyes de Son Puça les tasques de repoblació experimental que en una anterior informació havíem dit que s'havien descartat. Es tracta de la sembra de pins per aspersió des de l'aire de les llavors.

Dues avionetes es desplaçaren a primeres hores del capvespre després d'haver efectuat les mateixes operacions a la serra de Na Burguesa, al terme de Calvià. La zona elegida és la part més alta de la muntanya que separa Sa Vinyassa i Sa Cova d'Ets Olors, al vessant d'aquesta darrera finca. A una zona que va cremar a l'incendi d'aquest estiu i a una altra on hi ha carritxeres. Es tracta de provar aquesta classe de ressebra en terrenys en condicions límit.

Una de les avionetes estava equipada amb un aparell dispersor de les llavors. Després de la seva passada, la segona aspergia un líquid que tenia una doble funció. Una de repel·lent per als insectes (l'olor era intensíssima i veritablement desagradable), i una altra d'ajuda a la germinació per a les llavors.

A les fotografies hi veim diverses passades d'aquests aparells.

Grup Escènic Artanenc: «Terra Baixa»

El Grup Escènic Artanenc ja ha començat els assajos de «Terra Baixa», el drama d'Àngel Guimerà que, estrenada el 1897, és per a molts la seva millor obra i la que suposà la culminació del drama en català de la literatura catalana sorgida de la Renaixença. La data de representació s'ha fixada per a finals del mes de març.

La direcció és a càrrec de Serafí Guiscafrè i els principals papers

s'han distribuït d'aquesta manera: Manelic, Antoni Gili; Sebastià, Rafel Nicolau; Nuri, Antònia Fernández; Marta, Elvira Piris; Xeixa, Lluís Gili; Ermità, Xisco Oléo; Les Perdigones, Margalida Ferrer i Esperança Morey; Els Perdigons, Miquel Ginard i Joan Alzamora; Mossèn, Joan Ginard; Perruca, Sebastià Mascaró. Es té l'assessorament d'Aina Massanet Ginard.

JOYERIA

VIKY

RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

Carrer de Ciutat, 16
Teléfono 56 22 63
ARTA (Mallorca)

Llista del PSOE

Si el PSOE va ser el primer a fer públic el nom del seu candidat a Batle, també ho ha estat a l'hora de fer pública la llista completa de candidats. Dia 15, a través de Ràdio Artà Municipal, donaven aquesta relació:

1. Pep Silva Jiménez.
2. Joan Riera Carrió.
3. Pere Llinàs Morey.
4. Rafel Brunet Guerrero.
5. Isidre Ríos Arenas.
6. Bartomeu Ferragut Rosselló.
7. Rosa Maria Servera Garau.
8. Antoni Maria Ginard.
9. Antoni Alzamora Carrió.
10. Jaume Vives Alzamora.
11. Pere P. Gil Fuster.
12. Antoni Ginard Sastre.
13. Maria Femenias Massanet.
- S. Rufino Barrientos Sánchez.
- S. Maria Ginard Esteva.
- S. Francesc Riera Amorós.

Es tracta, com es veu, d'una llista continuista. Els tres regidors actuals tornen a encapçalar la candidatura.

Obertura de «El Dorado»

Per diumenge dia 26 de febrer està prevista l'obertura del popular establiment del carrer Ciutat «El Dorado» després de les obres de remodelació que s'hi han fet per espai de més de dos mesos. No hem de descobrir secrets abans d'hora als seus parroquians i en conseqüència no avançarem res de la nova imatge. Els detalls que ja n'hem pogut veure abans de tancar l'edició, i això sí que ho podem dir, ens han agradat força.

Nova benzinera.— Si tot va com esperen els seus promotors, en el mes de juliol podria funcionar una nova benzinera dins el terme municipal d'Artà. La ubicació concreta seria a la confluència de la carretera C715 amb la de sortida del poble, al costat d'Es Millac. Tres carrils (dos dels quals assistits i un d'automàtic) i un tren de rentat (manual i automàtic) sota una bandera encara a determinar (Petronor, Cepsa...).

El concessionari és Guillem Ferragut, que disposa del projecte i només necessita acabar la tramitació per donar el sus a les obres.

Pere Pujol dóna una escultura a la Confraria de S'Endavallament

L'escultor artanenc Pere Pujol ha fet donació a la Confraria del Sant Endavallament d'una escultura que representa una Mare de Déu, obrada amb fang amb unes proporcions d'uns 80 cm d'alçada.

La Confraria de S'Endavallament, en una reunió que tingué el pas-sat dilluns dia 13 de febrer, per unanimitat, acceptà la donació de l'escultura de l'artista artanenc que es destinarà a l'organització d'un sorteig en benefici de S'Endavallament.

La fotografia mostra quan el president de la Confraria, Antoni Pascual Servera, reb de mans de l'artista local Pere Pujol l'escultura representativa de la Mare de Déu de Sant Salvador.

Pere Pujol manifestà el goig d'haver fet aquesta donació i que el seu propòsit no és més que ajudar a la Confraria ja que, com un

artanenc més, sent una especial estimació per S'Endavallament i per la Setmana Santa d'Artà.

Per una altra part, i en nom de la Confraria, el president agrai a l'escultor Pere Pujol aquesta aportació desinteressada.

L'escultura romandrà exposada en el mostrador de l'establiment de Ca N'Angela de s'Hort, Ca na Balbina, del c. Antoni Blanes nº 23.

Dificultats informàtiques

Volem advertir, i demanar-ne disculpes anticipades, de les possibles deficiències en la maquetació de la present edició, com per exemple el cos de lletra tan petit que en el darrer moment hem hagut d'aplicar a determinats treballs. Són degudes a una dificultat informàtica que ha operat en el moment de treure els fulls originals, sense que ens hagi quedat temps per a una correcció més acurada. La introducció de nous sistemes de composició ens juga passades que no sempre podem solventar de manera immediata.

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Plaça Orient, 6 - Capdepera

Para avisos y preavisos:

tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

SE ALQUILAN PISOS Y CASAS DE CAMPO

Informes: tel. 83 61 53

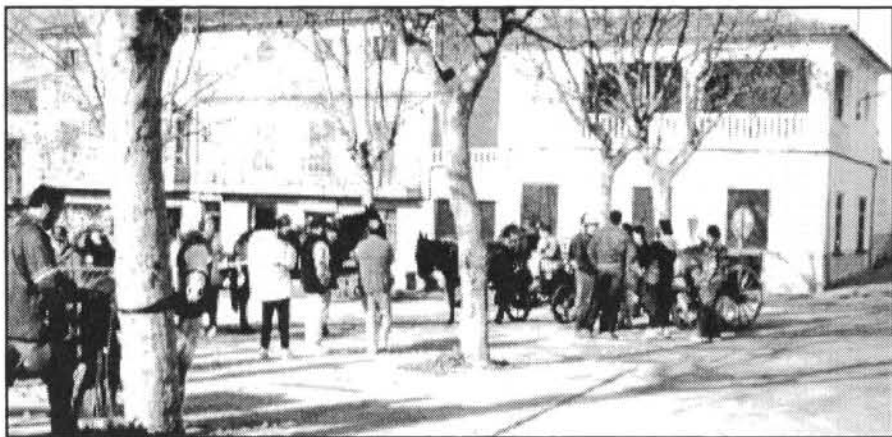
Excursió amb carros i cabriols

El passat diumenge dia 19, es va organitzar una excursió a Sa Curia Vella i Sa Serra amb bísties enganxades a carros i cabriols.

A les 9:30 del matí, amb un dia prou assolellat, es concentraren a la plaça del Pes un total de 13 carros enganxats entre els quals també hi havia cabriols i carretons. Les quaranta persones que hi participaven enllestiren el camí cap a Sa Curia Vella, passant pel carrer Ciutat, formant caravana un rere l'altre davant la curiositat i embadaliment dels vianants que passaven pel carrer en aquells moments.

Sa Curia Vella fou el primer lloc de descans que aprofitaren per berenar. Poc temps després, es posaren altra vegada en camí per a dirigir-se cap a Sa Serra que seria el lloc per a dinar de pa i taleca.

Les fotografies mostren els moments del punt de concentració de la majoria de participants a la plaça d'es Pes i a la sortida del poble passant per davant el jugador de Sa Clota. Cal dir que hi havia molta d'animació i ja se n'ha organitzat una altra pel dia 5 de març. En principi l'itinerari a seguir serà d'Artà fins al Puig de Sa Tudossa amb una aturada per berenar al Campament dels Soldats. La concentració serà a la Plaça des Pes a les 9:30 del dematí.

FOTO TORRES

c/ Ciutat, 2 - Artà tel. 83 60 88

TORRES

**FOTOGRAFIA I VIDEO
INDUSTRIAL, PUBLICITARI,
REPORTATJES ...**

**NOU SERVEI DE REVELAT
D'AFICIONAT**

- **MAXIMA QUALITAT GARANTITZADA**
- **T'ABONAM LES FOTOGRAFIES**
- QUE NO T'AGRADIN (maxim 25% del revelat)**

1 Hr.
**servei
urgent**

CENTRE FUJI

Exposició «Viure a Guatemala»

Imatges de la solidaritat

Julen Adrián.- Fins al proper 4 de mars està oberta l'exposició «Viure a Guatemala» al segon pis de Na Batlessa. És la primera activitat pública del «Projecte Palacal» del que informam en aquest mateix número. L'exposició és la memòria fotogràfica de l'ajuda que el grup Arenys Solidari va fer arribar a l'escola de Pasajquim, model que vol imitar el grup d'alumnes i professors de l'institut Llorenç Garcías i Font amb l'escola d'una altra llogaret, Palacal, veïnat de Pasajquim. L'exposició ha arribat a Artà amb el suport econòmic de l'Ajuntament i de mans de Paco Robles i Olga Martínez, fotògraf i autora dels textos exposats, que entre feina i feina han trobat una estoneta per contar-nos com va sorgir l'exposició.

Bellpuig.- Ja la teníeu pensada quan vàreu partir cap a Guatemala?

Paco Robles.- Abans de sortir sabíem que hauríem de donar algun tipus de testimoni del que veuríem i del que faríem. Però quan vam arribar allà i vam quedar tan impactats de la realitat i de les condicions de vida, i de com estan les escoles d'allà en particular, que el que era una vaga idea la vam arribar a sentir com un imperatiu perquè en tant que fóssim capaços de transmetre la realitat de Guatemala a la gent d'aquí, l'entusiasme i les ganes de treballar i continuar amb altres projectes s'estendria. Igual que nosaltres no quedàrem impassibles, creim que la gent a què arribem tampoc hi serà insensible.

B.- Hi ha fotos de tot tipus, però abunden més les d'al.lots...

PR.- Nosaltres anàrem a treballar a una escola i, és clar, amb els que vam establir una relació més directa van ser amb els nins. Una foto, almenys allà, no es pot fer sense una espècie d'acord tàcit

o en complicitat amb la persona que vols que hi surti...

B.- Aquesta complicitat a vegades es paga amb doblers...

PR.- Per a mi una foto és com una conversa. És perllongar el record d'una persona, d'una situació o d'un moment. És una espècie d'acte íntim. És com una forma d'homenatge, com dir-li a qualcú «vull conservar la teva cara, el teu somriure, els teus ulls, la teva cara... m'agrada i vull emportar-m'ho, dur-me-n'ho», i per això no es pot pagar. La contrapartida és que ells t'acceptin i es prestin a aquest joc.

Olga Martínez.- A més, molts dels fotografiats van veure les fotos que els vam fer en la primera visita. Moltes de les fotos de l'exposició les hem enviades i estan penjades a les seves cases. En els últims dies que vam passar a Passajquim

les nines es dirigien a Paco demanant-li «Un foto, Paco, un foto», insistentment.

B.- Hi ha algunes fotos que pareixen molt pictòriques, que et recorden quadres, com la nina contra la paret, els músics, o per exemple la nina de blau a la finestra blava té un aire a qualche obra de Picasso. Són efectes cercats, casualitats, màgia, instint...?

PR.- La fotografia, almenys com jo la faig, moltes vegades és resultat de tenir els ulls ben oberts, de fer un exercici de sensibilitat, en el qual qualsevol petit detall et faci pitjar el dit. Dins d'aquesta actitud, d'un rodret de 36 fotografies, només et surt el resultat final que tu esperes en una o dues fotografies. En les fotos que comentes succeeix això. La nina de blau la vam trobar passejant amb don César, el mestre, per Tierra Nueva, un suburbi de Ciutat de Guatemala; vam

BAL - 090   Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanello, 12   Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 585515 - 585552   Tels.: (971) 584300 - 584017
CALA MILLOR   CALA RATJADA

NUEVA YORK Y TRIANGULO DEL ESTE.- 9 días. Salida en grupo desde Palma.

Del 13 al 20 de abril .....173.800 ptas. (visitando PHILADELPHIA, WASHINGTON, Y LAS CATA-RATAS DEL NIAGARA).

NUEVA YORK, del 7 al 14 de abril y del 13 al 20 de abril, 128.900 ptas.

ESPECIAL SETMANA SANTA - 95

LONDRES,	del 13 al 17 de abril.	5 días por	47.900 ptas
VENECIA,	del «		59.800 «
ROMA,	del «		64.900 «
LISBOA,	del «		59.700 «
CERDEÑA,	del 13 al 18 de abril		59.950 «
PARIS,	del 13 al 17 de abril		56.500 «
MADRID y alrededores,	del 12 al 16 de abril		41.500 «
CANTABRIA AL COMPLETO,	del 13 al 17 de abril		46.600 «
ANDORRA,	del 13 al 17 de abril		37.500 «
GALICIA,	del 12 al 17 de abril		59.500 «
PIRINEO ARAGONES,	del 13 al 17 de abril		49.500 «
ZARAGOZA Y ALREDEDORES,	del 13 al 17 de abril		49.500 «
ANDALUCIA , CORDOBA, SEVILLA Y GRANADA			53.500 «

passar per davant la casa d'aquesta nina, una alumna de don César, i va guaitar a saludar-lo i doncs... senzillament, el dit se'm va desaparar... senzillament. Després quan la vam revelar vam veure que hi havia una conjunció entre el blau del vestit de la brusa de la noia, el de la finestra.... però tot això no va ser premeditat.

B.- Sort, doncs?

PR.- Bastant, però has de dur uns anys fent fotos per tenir-ne...

B.- I les altres?

PR.- Una altra que m'agrada molt és la de la nina de Chiichicastenango, aquella que té el fons blanc i té un fardellet de roba... aquesta nena estava sola, els seus pares eren dins de l'església en una cerimònia de bateig col·lectiu, i li vaig fer la foto amb un teleobjectiu des de lluny i sense que ella em veiés. A aquesta sí que vaig tenir una mica més de temps per preparar-la com jo volia: fer l'enquadrament, agafar la taca de la paret que em sembla que acabava d'omplir aquell buit... La del mercat amb el pare que dóna la maneta a la nina la vaig fer per un costat per agafar el grup familiar, però també per la disposició de colors, tot plegat... però és el de sempre, fer-ne moltes i després triar.

B.- I quina tries tu?

PR.- Una mica totes, perquè per això les he seleccionades totes..., a mi m'agrada especialment la dels dos músics. M'agrada l'equilibri que té, el semblant dels dos homes: escèptics, una mica trists...

OM.- Aquests homes eren dos músics que ens esperaven quan vam fer la primera visita a Pasajquim. Els mestres els havien cridat perquè venguessin a tocar música tradicional i, bé, nosaltres vam partir d'allà a les 12 del matí i ells van continuar tocant i els mestres ens van dir que ells continuarien tocant fins a la posta de sol, perquè allà quan contracten un músic és per tot el dia. Imaginau-vos els músics tocant tot sols en una escola buida en mig de la selva... és una imatge molt suggestiva.

PR.- També m'agrada molt la foto del nin petit que té les manetes a darrere del cap. Tinc un nin d'una edat semblant i m'ho recorda...

OM.- Aquesta foto també va sortir en una situació molt peculiar. Als tres dies d'estar treballant a l'escola, quatre homes de la comunitat van deixar de fer les feines del camp i la comunitat els va pagar per ajudar els nins i mestres en la tasca de dignificació de l'escola. Un d'ells era el pare d'aquest nin, que també feia el

que podia en mig del trull, sempre al costat del seu pare, però al temps intentant establir algun lligam amb nosaltres. La seva expressió és una barreja molt peculiar d'alegria, timidesa, picardia, innocència, nervis...

B.- A més de nins i esperances, paisatges i maternitats, també destaca la misèria d'un vell decrepit...

PR.- És un vell captaire de Chichicastenango, on es fa el mercat més important d'artesanía i productes agrícoles de Guatemala. Els indígenes arriben el vespre abans, a peu, carregats amb grans fardells. Passen la nit del dissabte guardant el lloc de venda del mercat i famílies senceres aguanten els aiguats davall de plàstics que els malcobreixen. El diumenge de matí les penaltats del viatge, la càrrega i la mala nit guaitaven a les cares de la gent. La d'aquest captaire crec que recollia les cares de tots els que hi havia.

B.- Heu optat per uns peus de foto molt informatius...

OM.- Després de moltes voltes vam arribar a la conclusió que uns textos més poètics desmereixien les pròpies fotos, que ja són suficientment explícites i no necessiten més aclariments subjectius. En canvi sí que, deixant la interpretació de les fotos als espectadors, vam veure que era necessari donar unes dades objectives de la situació del país, que recollissin allò que les fotos no poden plasmar. Volem evitar una sensació d'exotisme i que la gent només es quedés amb els colors, els paisatges i uns

components humans molt exòtics i atractius per la seva diferència. Tot això és cert però volem deixar clar que darrere això hi ha un poble que pateix i que intenta, amb moltes dificultats cercar un camí, un futur. Això no lleva que a qualche foto ens hi pugui escapar un poc el to subjectiu perquè les impressions també ens afecten i hem fet qualche comentari.

B.- L' exposició s'inscriu dins d'un projecte de solidaritat, com va això?

OM.- Nosaltres, el grup Arenys Solidari, hem decidit moure'ns a dos nivells. Un, continuar amb l'ajuda directa a Pasajquim, l'escola de nostre primer contacte amb Guatemala, i on encara les mancances continuen. D'una banda s'hi ha agermanat el col·legi públic d'Arenys de Mar, el Joan Maragall, i esperem que una part de les necessitats immediates es cobreixin: llibretes, pintures, llibres... tot això que enguany han començat a tenir es mantindrà i renovarà... quan es comença un projecte de solidaritat és molt important la continuïtat i això sembla que està garantit. Per altra part, aquella escola, com es pot veure a les fotografies, estava composta de tres aules, repartides en dos mòduls, un d'obra, que després de pintat i sanejat ha quedat prou bé; i l'altra, com ja us hem dit altres vegades, és un barracó de fusta, està en males condicions, i a més té altres usos comunitaris a més de l'escolar. Per exemple, allà hi atendien els malalts de còlera, era l'hospital improvisat del poble. El que volem fer ara és una altra

LLISTA DE NOCES

ELECTRODOMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

aula d'obra, que ens costarà mig milió aproximadament. A la zona hi ha deu escoles en condicions molt semblants a la de Pasajquim i no podem oblidar-les; un altre vessant del projecte és aconseguir que altres centres d'ensenyament espanyols es compro-metin a ajudar-les. A Catalunya la cosa va bé i estan seguint aquest camí les escoles d'Arenys de Munt, i Canet de Mar, Caldetes, i alguna altra més; aquí l'Institut d'Artà està treballant amb el projecte Palacal i els hem vist molt animats...

PR.- Volem que sigui un projecte per a tota la zona i com a totes les escoles no

es pot dur de tot, perquè no tenim capacitat, volem organitzar un centre de recursos que tenguim material comú per a totes les escoles de la zona: biblioteca, materials didàctics, etc. L'ajuntament de Samayac ja ha concedit als mestres un edifici que podrà funcionar també com a biblioteca pública i centre cívic, i que serà gestionat pels mestres de la zona, que han format una associació.

B.- A la mateixa exposició recollim material i doblers...

PR.- Hi ha moltes maneres de col·laborar: des de material escolar: llibres, llibrets, llapis, bolis... però també

necessitem doblers. D'una banda per realitzar el transport i per fer les obres; però també cal recordar que moltes coses s'han de comprar a Guatemala, unes perquè surten més barates, i altres perquè per exemple llibres en maiagüixé no en trobarem a altre lloc.

B.- També veneu fotos...

PR.- Sí, les grans les venem a 4.000 pts i les petites a 2.000. Amb els guanys hem sufragat les despeses de la pròpia exposició. El que traguem a partir d'ara, per exemple a Artà, va la meitat a Pasajquim i la meitat a Palacal.

L'Institut d'Artà, solidari amb el poble de Palacal, a Guatemala

Projecte Palacal:

La idea de dur endavant el projecte Palacal sorgeix de la visita a l'Institut, durant el primer trimestre, d'un professor i una professora de Guatemala. Don César i donya Horalia varen explicar a un grup de professors i alumnes de l'Institut la situació del país, especialment pel que fa referència a l'educació de les zones rurals, habitades majoritàriament per indígenes. Una situació caracteritzada per la més absoluta precarietat de mitjans i per l'oblit governamental.

L'abandonament de l'educació a les zones rurals és una de les manifestacions de l'estat actual d'un país desenvolupat, devastat per la guerra i amb diferències abismals entre rics i pobres. Dues tercers parts de la població del país són indígenes, és a dir, descendents dels pobladors precolombins (maies, en aquest cas), i amb llengües pròpies diferents del castellà. Les poblacions rurals indígenes han estat vivint en un règim de vertader apartheid i han estat objecte d'una de les polítiques

repressives més ferotges de tot el planeta.

Un grup de professors i professores de l'Institut varem creure en la possibilitat de contribuir de manera modesta a la reconstrucció de Guatemala i a la millora de les condicions de vida de la població més desafavorida. Al mateix temps, varem tenir present l'alt valor pedagògic d'una iniciativa d'aquesta mena: sensibilitzar l'alumnat i desvetllar-li la consciència de les seves possibilitats de contribuir a restaurar l'equilibri Nord-Sud constitueix una part molt important dels objectius.

El contacte amb els professors de Guatemala i amb l'organització «Arenys Solidari», amb la qual treballen, ens ha permès concretar el nostre desig de cooperació. Hem decidit concentrar el nostre treball en un miniprojecte de dotació de l'escola rural de Palacal, al departament guatemalteco de Sololá. Es tracta d'una escola petita, situada a la selva, en zona de població indígena. La carta en què el seu director ens exposava les seves necessitats constitueix una bona mostra de la precarietat en què desenvolupen la seta tasca: necessiten pissarres,

material escolar bàsic, llibres de lectura, una cuina de gas (a l'escola donen de menjar als nins i les nines), una talladora d'herba... Si el fons recollit ho fa possible, també es podran millorar les condicions de l'edifici, del mobiliari, etc.

El projecte ha estat exposat a l'alumnat de l'Institut, que l'ha acollit favorablement. Ràpidament han sortit idees de com anar recollint els fons necessaris per a l'escola: venda de camisetes (amb un disseny fet pels mateixos alumnes), exposicions de gravat i de ceràmica, concerts, festes, etc. Amb aquesta exposició, fruit de la visita a Guatemala de membres del grup «Arenys Solidari», pretenem donar a conèixer el projecte a la gent d'Artà. Al mateix temps, us volem demanar que faceu vostra aquesta iniciativa de l'Institut. Qualsevol ajuda és bona.

Grup d'Educació per la Pau.
IES Llorenç Garcías i Font.

Dijous dia 2 de març a les 20 hores projecció de diapositives a Na Batlessa.

"Les Comunitats de Poblacions en Resistència (CPR de Ixcán Quiché)"
a càrrec de José Mª Arado, membre de Pro Sud

Els CPRs són pobles sencers fugint de la represió de l'exèrcit des de finals dels 80. Ara han començat a resorgir de la profunditat de la selva reclamant els seus drets i les seves terres.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO

VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)

L'Associació de Dones d'Artà prepara el 8 de març, Dia Internacional de la Dona Les feministes creen una Associació

Després de quatre anys funcionant de manera informal, un grup de dones ha legalitzat l'Associació de Dones d'Artà, que farà la seva presentació dins del programa d'activitats del Dia Internacional de la Dona, que, més que un dia, es pot dir que com en anys anteriors es perllongarà durant els caps de setmana fins al mes d'Abril. En el programa, del qual falten per confirmar alguns actes, tenen prevista una xerrada sobre la menopausa, una altra sobre l'anorèxia (trastorn que cada dia és més freqüent entre les adolescents); i una tercera de tema encara sense concretar, a la qual ja ha confirmat la seva assistència la periodista Leonor Taboada.

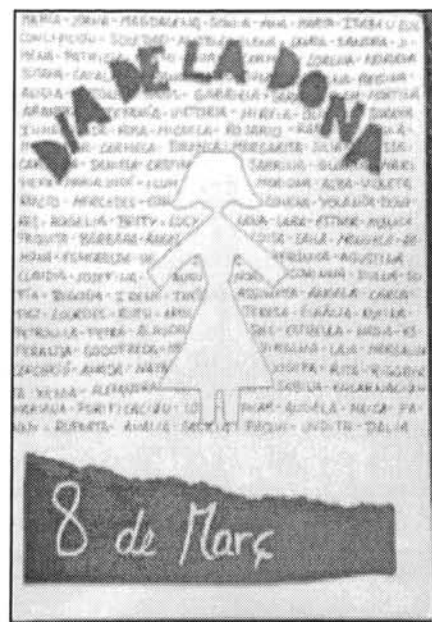
Quant a espectacles, projectaran a Na Batlessa «La casa dels esperits», adaptació de la novel·la d'Isabel Allende, i aquest darrer encara per confirmar.

El cartell que anuncia els actes és el que ha estat guanyador d'un concurs de cartells realitzats pels alumnes de l'Institut, del qual

donam notícia apart.

L'Associació de Dones d'Artà és el producte de quatre anys de feina i discussions d'un grup inicial que va organitzar les primeres activitats feministes a Artà, ja fa quatre anys, al qual progressivament s'ha anat afegint gent més jove. El primer impuls va partir dels Serveis Socials Municipals, i l'excel·lent acollida que les seves activitats van tenir des del principi animà a seguir fent feina de manera autònoma, encara que amb el suport econòmic de l'Ajuntament, que des de fa un any també té contractat un servei d'assessorament jurídic, principalment dirigit a les dones amb problemes familiars.

L'ADA està legalitzada des de principis d'enguany i està constituït per Antònia Fuster, Catalina Servera, Carme Serra, Assumpció i Cati Matemales, Pilar Lucas, Catalina Ramis, Margalida Esteva i Cati Bonnin i estan obertes a totes les dones interessades. Encara que la legalització com a ADA, és ben recent, el grup tenia feines ence-

Cartell original de Iolanda Ferrer Felten.

tades des de fa temps i prova d'això és que ja han presentat al Govern Balear un projecte d'activitats i equipaments per valor de 2.000.000 de pts que contempla cursos de l'INEM orientats cap a les dones i l'adquisició de llibres per dotar la biblioteca municipal d'una secció de temes relatius a la dona.

DESPATX CENTRAL

P. de S'aigua, 7

07570 - Artà - tel. 83 52 32

Horari d'hivern: de dilluns a divendres
de 7 a 13 h. i de 17 a 19 h.

Dissabtes: de 7 a 14 h.

Diumenges i festius: de 7 a 13 h.

SUCURSALS

ARTÀ

c/ Ciutat, 51

tel. 83 56 18

Horari d'hivern;

Diari de 8 a 13,30 h. Capvespres tancat.

CALA RAJADA

c/ Leonor Servera, 91

tel. 81 82 34

Horari d'hivern:

Diari de 8 a 14 h. Capvespres tancat.

Sucursal Cala Agulla: tancat

SUCURSAL CANYAMEL: Tancat.

Darrers Dies en marxa**Ximbombades, Rueta i Rua del Dijous Llarder**

Els dies 10 i 17 de febrer es varen celebrar dues ximbombades a la plaça del mercat. A totes dues hi assistí molta gent amb ganes de bauxa i es va cantar i ballar fins que en tengueren ganes. Això eren els dos assaigs per a la rua del Dijous Llarder i per engrescar la gent a fer festa.

I arribàrem al Dijous Llarder. A les 3 del capvespre es va fer la concentració dels tres col.legis a la plaça de l'Ajuntament per començar la GRAN RUETA INFANTIL.

Encapçalaven la comitiva els al.lots i al.lotes del col.legi de Sant Bonaventura, enguany disfressats

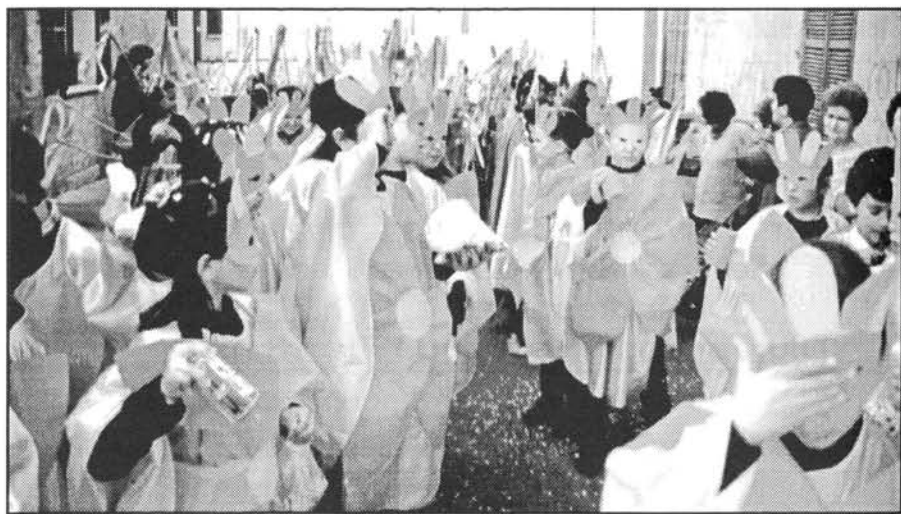

sota el lema «Fantasia de colors». I vertaderament hi havia una mena de colors enlluernadors. Cada cicle duia una gamma diferent de color que era ben espectacular.

Seguien els al.lots i al.lotes del col.legi Sant Salvador, amb el lema «L'univers». Destacaven els cicles amb unes gammes de sols, llunes, estrelles, níguls, satèl.lits, cometes i altres cossos del firmament.

Tancava la RUETA INFANTIL d'enguany el col.legi de Na Caragol, representant amb el vestuari elegit els PUNTS VERDS, actualment en ús. Hi havia diferents disfresses d'escombraries com el paper, els pots de llauna, els dipòsits de les piles, i de les altres escombraries. Tot un encert

Tres col.legis. Tres motius ben diferents, atractius i espectaculars. Una bona demostració del quefer dels respectius professors que es desviuen per cercar motius inèdits i no repetits. No cal dir que també hi assistien les tres bandes de

tamborers dels tres col·legis amb el seu acostumat redoble animador.

Enhorabona a tots els infants, pares i sobretot als professors. Salut i bon temps (com el d'enguany) per l'any que ve.

Després de la rueta els al·lots i al·lots començaren la guerra d'ous i farina per la plaça nova, Na Batlessa i carrers cèntrics. Si va dir ver, sembla que de cada any hi hagi més afició. Són moltes les pandilletes provistes de material i contínues les corregudes. A l'horabaixa són

molts els ecce-homos que es passen i encara no ha començat la quaresma. Això és bulla.

A les nou de la nit es començaren a concentrar a la plaça de la Sala els disfressats que havien de participar a la RUA DEL DIJOURS LLARDER. Passaven de bon tros el centenar i al davant de tot, la colla de ximbombers que, després de les ximbombades que hem dit, s'havien animat i sonaven com feia estona que no en sentíem.

Seguien molts de disfressats dels típics del Dijours Llarder.

Res de comparses grosses, ni disfresses complicades. Quatre pedaços i dos retalls i ja estam a punt. Amb tot, n'hi havia de ben originals: un carretet de peix, amb peix de veres i un corn que convocava com en temps primer. Una parella de collidors d'ametles. I un enfilall de falses dones velles, unes fent llatra, altres endoiant com si fos de veres. I joventes estirades amb protuberàncies que només es veuen aquest dia. I dones amb cotxets de nins d'uè... I bulla. Diuen que s'ho passen més bé que no el dimarts. Si no és veritat, almenys ho semblava. A darrere, la banda de música també ataviada ad hoc. I música bona, adequada a la festa.

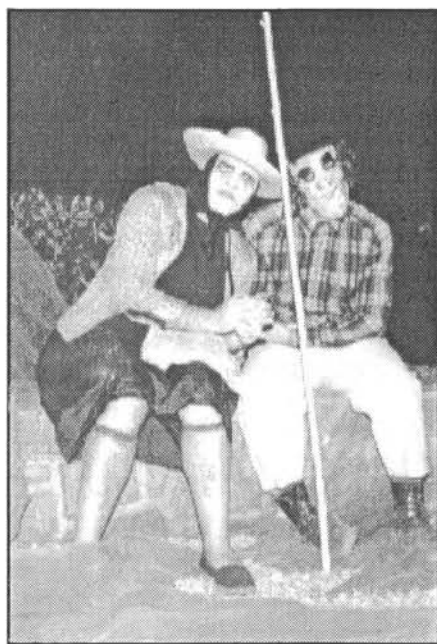
Redactarem aquestes línies quan tots els participants eren dins la plaça del mercat amb un gran final de festa amenitzat per la colla de ximbombers. Els hi deixarem amb un bon sarau que augurava bona festa per dimarts que ve. Jo us ho contarem en el número 515, dins dues setmanes. Ara donam a conèixer el que serà la GRAN RUA DEL DARRER DIA, sempre amb el permís del temps. Esperem que sigui tan bo com el de dijous.

Dimarts, dia 28, Darrer Dia.

A LES 21 HORES, GRAN CONCENTRACIÓ a la plaça de l'Ajuntament de tots els disfressats i comparses, per sortir en Rua pels carrers acostumats, i acabar amb una gran ballada popular a la Plaça Nova amb l'Orquestra OASIS. Al mateix temps hi haurà refresc per a tothom sobre la voravia del club de la 3ª edat, obsequi de l'Ajuntament.

DIA DE LES ILLES BALEARS

Salutació del president de la Comunitat Autònoma amb motiu de la commemoració del Dia de les Illes Balears.

Dotze anys d'autonomia són ja una fita important que jaloneja el camí de recuperació de la nostra identitat com a poble. Els pròxims dies 4 i 5 de març els ciutadans de les Illes Balears commemoraran dotze anys d'Estatut d'Autonomia, dotze anys d'autogovern. I ho celebrarem a la vila de Lluçmajor, justament el «lloc major», on el rei Jaume III va perdre la vida defensant el Regne de Mallorca. Aquesta és la festa de totes la Balears on tots ens retrobam amb la nostra història i reclamam l'enfortiment de la nostra vocació com a país.

Els dotze anys d'autonomia tenen, com tota obra humana, llums i ombres, moments d'eufòria i moments de desencís. Probablement, tots pensàvem fa alguns anys que el camí seria molt més fàcil. Però és un camí pedregós, amb dificultats i, de vegades, sembrat de recels i desconfiances des dels poders centrals cap a les comunitats autònomes.

És cert que, durant els dotze anys darrers, les Balears s'han situat com a capdavanteres en el món de l'economia i del progrés. Que som l'única comunitat espanyola que reuneix totes les condicions per figurar entre les comunitats europees més avançades. Però, així i tot, hem de ser inconformistes. Hem d'aspirar a molt més.

Tenim davant un gran repte: aconseguir que es faci justícia amb les nostres Illes. Des de fa alguns anys feim feina per trobar un sistema que elimini les dificultats de la insularitat, per poder competir en igualtat de condicions amb la resta de regions continentals. Es tracta

de facilitar l'arribada d'empreses de tecnologia nova i neta, adequar la fiscalitat per a les empreses de les Balears, millorar la competitivitat de l'agricultura, reduir impostos sobre consums que són bàsics i garantir la qualitat de vida per a tots els ciutadans.

I no ho demanam per tenir privilegis. Ho demanam per justícia. Pel fet de ser illes no hem d'estar en inferioritat de condicions

respecte a la resta de ciutadans espanyols. Ara, el Projecte de règim econòmic i fiscal ja està en el Parlament. Però, fins que no sigui aprovat definitivament per les Corts Generals ha de passar encara moltes dificultats. Hem de vèncer molts d'entrebancs, hem de superar moltes incomprendensions. Per això, fa falta més que mai la unió de tots i la conjunció d'esforços per aconseguir allò que consideram just i necessari per al futur de les Balears.

I celebrarem aquests 12 anys d'autonomia amb un esperit festiu. La Primera Mostra de Cultura Popular inundarà els carrers de Lluçmajor amb un ambient de festa, on seran presents els cavalls de Menorca, el folklore més arrelat de les Pitiüses; el tir de fona, els cossiers, els cavallets, els grups musicals, els xeremiers, els caparrots i dimonis de totes les illes. Una autèntica mostra de les tradicions que hem heretat dels nostres avantpassats i que tenim la responsabilitat d'apreciar i mantenir. Som hereus d'un tresor i no el podem malbaratar. L'hem de cuidar i estimar.

I per recordar el darrer rei de Mallorca, que regà amb la sang de l'esperança els nostres camps, Lluçmajor es vestirà de festa major per lliurar de manera solemne la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma als donants de sang de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, en reconeixement de la seva tasca generosa, altruista, solidària i humanitària. Donar sang és donar vida.

Amb aquest esperit, jo convid a tots els ciutadans de Formentera, Eivissa, Menorca i Mallorca a participar en els actes commemoratius del Dia de les Illes Balears. Perquè som un poble que sap valorar la recuperació de les senyes que marquen la seva identitat, però per damunt tot, sap que la solidaritat i la unió han de marcar el rumb de futur.

Gabriel Cañellas Fons

Programa d'Actes del Dia de les Illes Balears

Dia 4 de març

Lluçmajor:

11,00 h. Inauguració de la Primera Mostra de Cultura Popular de les Illes Balears al passeig de Jaume III.

13,00 h. Exhibició de balls folklòrics de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

17,00 h. Carrusel de la Policia Muntada de Palma al terreny de la finca confrontant amb el col·legi públic Jaume III.

18,30 h. Trobada de glosadors de Mallorca i Menorca a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

20,00 h. Cançons i tonades d'antany a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

21,00 h. Ballada popular amenitzada per els grups Música Nostra, Rondalla Bellver i Es Rebost de Menorca al passeig de Jaume III

Palma:

21,30 h. Concert de l'Orquestra Simfònica de Balears «Ciutat de Palma» amb la col·laboració de la cantant Genia Tobin al Teatre Principal de Palma.

Dia 5 de març

Lluçmajor:

09,00 h. Cercavila amb els personatges de les Rondalles mallorquines, xeremiers, caparrots i dimonis de les illes.

11,00 h. Missa solemne presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca, acte institucional i lliurament de les Medalles d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 1995 als Donants de Sang de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, a l'església parroquial de Sant Miquel.

12,00 h. Tir de fona al terreny de la finca confrontant amb el col·legi públic Jaume III.

12,30 h. Cançons, dansa i cavalls de Menorca a la Plaça de l'Abeurador Rodona.

13,30 h. Danses de Cossiers i Cavallets a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

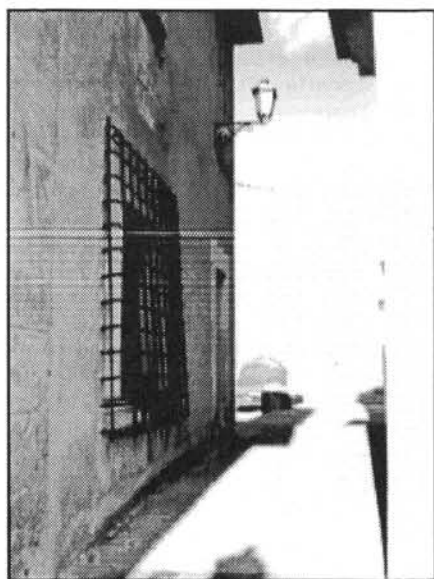
17,00 h. Actuació dels grups de balls de les cases regionals d'altres comunitats autònomes a Balears, a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

20,00 h. Fi de festa amb balls de gegants i caparrots, amenitzada per la Banda de Música de Lluçmajor.

Focs artificials.

Sant Salvador: relleu de donats

Andreu Trias i Margalida Esteva varen començar a tenir cura de Sant Salvador el primer dia de març de 1985. Després de deu anys de servei generós i desinteressat, deixen el Santuari. Un nou donat, Bartomeu Esteva, ajudat de la seva dona Catalina Villalonga els rellevarà. Diumenge dia 26 a la Missa de les 5 del capvespre hi haurà el canvi de donats. Per agrair els treballs dels qui se'n van i per acollir els qui arriben, som convidats a participar en aquesta celebració.

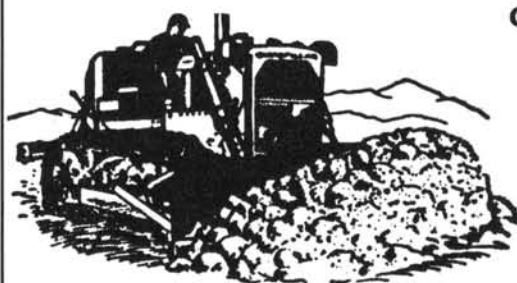
Endemismes de Mallorca, en fotografia

El Conseller Pere J. Morey inaugura l'exposició

Una bellíssima exposició d'esplèndides fotografies d'endemismes de Mallorca es va inaugurar el divendres dia 17 amb l'assistència de l'Honorable Conseller d'Agricultura i Pesca, don Pere J. Morey. Es tracta d'una realització de l'obra social i cultural de Sa Nostra, amb textos i informacions de Lleonard Llorens, professor de Botànica de la UIB, amb fotografies de Martí Cantallops i la col.laboració de Joan Rigo del Grup Excursionista Bonsai Llevant, i del Laboratori de Botànica de la Universitat de les Illes Balears. Està oberta fins demà diumenge dia 26 de febrer.

Les fotografies inclouen, a més de la imatge de la planta, diversa informació sobre el nom, característiques, èpoques de floració i llocs de localització. Moltes d'elles es troben per les muntanyes d'Artà.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANTERA DE ÁRIDOS PROPIA

ALQUILER MÁQUINAS

DELEGACIÓN EN CALA RAJADA:
Vía Mallorca, s/n - Tel. 56 37 48

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGÓN PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà - Alcúdia, km 4
tel. 83 56 88 Fax: 56 52 67

La relaxació i el massatge

El massatge de relaxació (I)

Moltes vegades sentim anomenar aquesta popular expressió... «relaxar-se». És un concepte que implica moltes i variades connotacions tant a nivell físic, com psíquic o emocional.

És difícil saber-se relaxar per si sols, i en la majoria dels casos cerquem camins per retrobar una estona de tranquil·litat i esbarjo personal, que ens proporcioni aquest estat plaent. Cada persona troba el seu propi sistema per eliminar les tensions que acumula durant el dia, la setmana o durant mesos, fins i tot. Alguns el troben mitjançant qualche afició, esbarjo, o esport; d'altres amb mètodes més específics, com els diferents tipus de meditació i teràpies manuals, com el massatge.

En general però, sempre es mira la manera (i és convenient seguir fent-ho) de distreure l'atenció dels problemes quotidians per tal de no acumular una tensió que es va reflexant en tot el nostre cos, tant de dins com de fora... (expressió del rostre, expressió corporal; manera de caminar, parlar, gesticular, etc.)

Per tant és important distreure aquesta tensió, però hem de tenir

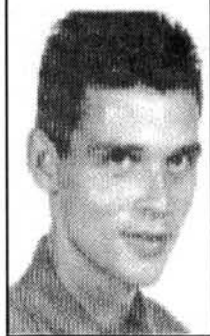
en compte que en moltes ocasions aquesta espècie de distracció i esbarjo ens comporta més tensió de la que ja portem al damunt, desmillorant-ne, doncs, la missió i per tant invertint els seus efectes benèfics (que lògicament ajudarien a millorar la nostra quantitat de vida, per l'efecte preventiu en malalties, bàsicament cardiovasculars i d'altres).

És aquí on el massatge manual ajuda a totes aquelles persones a qui els és difícil trobar una estona de benestar personal (físic-mental) i en el cas de trobar-lo... com arribar-lo a aprofitar en favor de la seva pròpia salut.

De quina manera ens ajuda el massatge manual?

La pràctica del massatge sedant, principalment avui, com ja hem anat repetint en passades edicions, permet un desbloqueig muscular, mirall d'aquestes tensions quotidianes, permetent així que el cos no es gastí en excés i provoqui alteracions metabòliques que puguin desencadenar problemes de més importància (fisures, luxacions, estriaments...)

A banda d'això, i no menys important, aprendre també a

reconèixer un mateix, detectant en el «sentir» una molèstia o anomalies físiques (provocades per contractures) en l'entorn muscular, nerviós i ossi del nostre organisme, i saber-li fer cas dels avisos que ens dona quan hi ha qualche cosa que no està al lloc que li pertoca.

Hem de tenir en compte que el cos retarda més els seus avisos a mesura que nosaltres aprenem a esquivar-los, la qual cosa l'únic que fa és «emascarar» un problema que es podria, possiblement, resoldre fàcilment en el seu origen, i que en estar molt avançat és més costós de manipular i compondre.

Salutacions,

Continuarem amb el massatge de relaxació o sedant.

David González

CENTRE MÈDIC S'ALMUDAINA

PSICOLOGIA CLÍNICA

- ☐ TRASTORNS PER ANSIETAT : FÒBIES, ANGOIXA EXCESSIVA, ETC...
- ☐ PROCESSOS DEPRESSIUS : TRISTESA, FALTA D'INTERÈS, INSOMNI, ETC...
- ☐ PROBLEMES EMOCIONALS
- ☐ TIMIDESA PER A XERRAR EN PÚBLIC
- ☐ ENTRENAMENT EN RELAXACIÓ
- ☐ PROBLEMES D'ALIMENTACIÓ : ANORÈXIA I BULÍMIA

PAULA VICENS BAUZA
PSICÒLEG INFANTO-JUVENIL
LAURA ALCÓN FLAQUER
PSICÒLEG D'ADULTS

QUIROMASSATGE

PER AFECCIONS :

- ☐ MUSCULARS
- ☐ CIRCULATORIES
- ☐ NERVIOSES
- ☐ ÒSSIES

DAVID GONZALEZ
QUIROMASSATGISTA

Dimarts i Dimecres de 9 a 13 h.
Dimecres de 16 a 20 h..

Telf.: 835221 (Contestador automàtic)

Avda. Ferrocarril, 2 - Artà -

El fugisser antany

L'amo en Joan Alzamora Juan, Leu, Es Carter Vell, va ser un home prodigiós. Humanament fou gairebé perfecte. Dites virtuts l'abocaren a conrear tot el que fos cultura o bé tengués relació amb les nostres arrels artanènques.

En vida conegué tota mena d'homes de pes. Qualsevol succés cultural rebia la seva benedicció i, el que és més important, el consentiment dels intel·lectuals.

De tant en tant, el seu fill Joan, el conegut Joan Leu, ens fa el regal d'algun escapoló del tresor antropològic i ancestral que son pare, pacientment procurà recollir perquè els successors poguessin tenir penyora del passat.

Tal és el cas de la foto que encapçala les nostres paraules.

Escodrintant-la el lector no tindrà entrebancs per desxifrar-la, donat que es tracta de la peça urbana més popular d'Artà: la Plaça Nova.

La fotografia és presa en temps de la II República, de quan, a la part de la Central, hi havia el temple per a mítings, manifestacions populars, balls, música i representacions multitudinàries de caràcter artístic i d'esbarjo.

Del mapa físic, representat per quatre homes i la mateixa quantitat de jovea, es pràcticament impossible donar-ne coneixença i

identitat.

Només coneixem l'incombustible Biel Rei, el forner del carrer de La Puresa. Pel que fa a la reunió infantil, potser s'hi trobi en Toni Sard, actual propietari de la gestoria Sard.

Res ens plauria tant com que algú, en condicions de conèixer la fesomia dels esmentats, s'adreçàs a la direcció del **Bellpuig** donant-ne sant i senyal, per així després completar la fotografia.

L'arbrat de la plaça és un alberar i, segons havent llegit, la sembra fou aprovada el 3 de febrer de 1918. L'autor de la idea va ser mestre Andreu Femenias, a les saons lloctinent del Consistori.

Al fons, també es contemplen els «plateros» del carrer d'en Montserrat Blanes, la sembradura dels quals per ocurrència del susdit Andreu Femenias també data del 18.

En principi els arbres havien de ser polls i acàcies, però al final es decantaren per les alberes a la plaça i plataners a M. Blanes.

A l'esquerra i en primer terme, planta bitlla la mola de l'edifici de Ca's Metge Terres però desproveït de la terrassa del cantó.

Aquesta casa albergà els cassinos d'en Jaume Treball, d'en Jaume Manyà, d'en Tomeu Cassino i d'en Joan Gurries, que més endavant

fundaria el Cafè Parisièn.

Avui la terrassa és coberta i ocupa les oficines de Correus.

La banda dreta poques reformes ha sofert. L'antiga lleteria d'en Pere Canet i la gestoria Sard (aquesta amb façana de nou encuny) poques modificacions hi trobam. A més l'ombratge ens impedeix veure les restants edificacions fins al mercat cobert.

Tornant al costat esquerre, es nota el buit de les cases dels Sanceloni (1943) i el domicili d'en Pedro Moll, però sí albirem la cotxeria de Ca'n Terres, on actualment hi resta ubicat el Bar Central.

Una micoia més avallet és notòria la presència de Ca na Llampà, actual villa d'en Biel Garrova.

Enfonsant-nos a l'acabament, això és la cantonada del carrer de Santa Margalida, un carro envelopat fa volta per vendre marques de tota índole.

¿I si fos el carro de l'inoblidable Francesc Rotxet?

L'any 40, recent finit el Moviment, mestre Tomeu Flaquer, Mangol, batle a l'època, reconstruí la plaça. S'arrabassaren les alberes, que foren substituïdes pels actuals plataners, es féu el trespòl de formigó i el 43, després d'innume-

rables queixes del vecindari, es tallaren els plataners de M. Blanes.

Per cert, l'amo en Pere Bossa del carrer de's Pítxol, guanyà la subhasta de la llenya.

L'any 1905 es dugué a terme un expedient administratiu de Reial Ordre de 9 de juny de 1901, a fi que el municipi adquirís una finca per a mercat públic. La venda de Na Periconà (aquest era el topònim

del solar de la Plaça Nova) pel seu propietari don Rafel Massanet Sancho, es Capellà Sergent, a l'Ajuntament, tingué lloc el 28 de març de 1906.

A la data esmentada el ministre de la Governació aprovava la compra i així el Consistori es convertia en propietari de la Plaça Nova, mitjantçant el preu de 1500 pessetes, segons escriptura número

265 atorgada pel notari don José Palmés i Simó, essent els signants Guillem Tous Ginard, el Batle Canals i don Andreu Sureda Sancho, de S'Auma, també ex-batle d'Artà.

No ho duríem a fira, però la nomenclatura «Plaza del Conquistador Jaime I», és patrimoni de l'any 1909.

«Del meu confessional»

Madò Catalina de Sa Rafala era casada amb es toixarrut i mitja herbeta, l'amo en Jaume Pataume d'es Comellar Alt, un homo aiximateix revingut però pastat amb llet de cuca-mel.la.

A Ca madò Catalina tenien un ase vell els cocos del qual justet, justet, penjaven dos dits més abaix que el pixador.

Es guarà no anava de coverbos perquè de tota la vida patia sa malura des caparruts; poc seny i males puces.

Un mal dia (això de mal dia serà segons es finestró des del qual es contemplà la feta), madò Catalina s'encaparrotà de treure s'animal de sa païssa per sa part de darrera.

N'orellut, fent es Divendres Sant

abans que el Ram, amb ses potes posteriors li ensivellà xorrió per davers s'arrel d'una orella. La coça va ser tant encertada que madò blea caigué de folondres aturant-se en sec d'alénar.

Apa, Jaume, estiba ses ateses aseres i avia és bossot per arregar funeral i sepultura.

Arribada s'hora des «bonaconsol», tant pes carrers com a dins la Parròquia es llorer luctuós era per aquell estrumbol d'asot.

Entre els assistents a l'ofici en sufragi de s'ànima de madò Catalina, hi havia un en tal Agustí de Na Pori. Aquest banyamoretà s'hauria empas-solat sa seva sogra anc que l'havessim fregida amb oli de ricí. Tant l'avorria que per més

d'una dotzena de vegades intentà escabetxar-la i mai no sortí amb sa seva. Sa carracateu sempre reviscolava, però sa mort «natural» de madò Catalina a potes de s'asarro, li refrescà ses idees assassines.

Així que acabada sa missa funerària, se n'hi donà que un carrerany de gent començà el condol. Un rera s'altre, ets homos anaven sirgant a l'amo en Jaume Pataume es corresponent «lo vegen al Cel».

Quan pervingué es torn a en Gustí, aqueix amb tota sa franquesa del món etzibà a sa cara de l'amo en Pataume, aqueixa «opa» asal:

->Jaume: te compr s'ase».

->No té preu».

**Pídanos
presupuestos
sin compromiso**

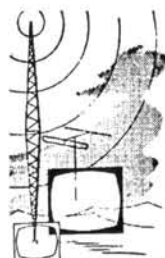
ESTRUCTURAS

**C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64
07570 - Artà**

Si desea una buena
construcción para su vivienda
pida información a:

**CONSTRUCCIONES
MANUEL POZO
GUERRERO**

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

**Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas**

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

C/ Rafel Blanes, 42 Artà (Mallorca)

Quaresma

Són quaranta dies i ens volen preparar per a la Pasqua. És el camí que ens condueix a la gran festa de la resurrecció del Senyor, al triomf de la vida sobre la mort. Pasqua serà una explosió de goig i d'alegria: ens caldran cinquanta dies per celebrar-la. Cinquanta dies per viure i celebrar el misteri de l'amor total de Déu cap a nosaltres i tots els homes.

La festa de Pasqua és tan important que ens posam a preparar-la de jorn. Quaranta dies sencers, només per preparar el Dia que ja no s'ha d'acabar mai: La Vida Nova de Jesucrist ressuscitat que és la vida nova de tots els homes.

És per això que som convidats a recórrer aquest camí. És un temps de prova. El pas difícil cap a una situació nova. Quaranta dies de caminar cap a la llum de la Pasqua, quaranta dies per deixar que arrel i floresqui dins nosaltres la Paraula de Déu. Quaranta dies per passar de la tristesa a l'alegria, de l'egoisme a la generositat, de la mort a la vida.

Alguns actes per la Quaresma d'enguany:

Començament:

Celebració del Dimecres de Cendra: Dimecres dia 1 de març 21'30 h.

Primera Setmana:

Exercicis Espirituals

Director: Juanjo Llamado, dominic

Dimarts dimecres i dijous, 7, 8 i

9 de març, de 9 a 10 del vespre a la capelleta del Centre.

Objectiu: Interiorització de la fe. Conversió. Fer l'experiència de tres dies d'exercicis en la vida quotidiana.

Segona Setmana:

Pamboli Dissabte dia 18 de març vespre. L'Organitza el Grup de Missions

Objectiu: Sensibilitzar-nos sobre la relació amb el Tercer món i sobre l'evangelització

Tercera Setmana

Trobada de consells pastorals ampliada a totes les persones interessades en la preparació del Sínode Diocesà.

Al'escola nova de Sant Llorenç, divendres 24 de març de 1995. 8'30 del vespre. Ponent: Jaume Oliver: «Com hem de participar els seglars en el Sínode Diocesà»

Objectiu: una sessió formativa, motivadora de cara a la participació en el Sínode Diocesà; i que ens ajudi a la persona-

lització de la fe (Primer objectiu de la carta del Bisbe d'octubre de 1994).

Quarta Setmana

Pregària comunitària

Divendres dia 31 de març, a les 9 del vespre a la capelleta del Centre Social

Quinta Setmana:

Conferència: Pere Llabrés. Comprendre i celebrar l'Eucaristia

Dilluns dia 3 d'abril, a les 9 del vespre, al Saló d'actes de la residència

Objectiu: L'Eucaristia és el centre de la vida cristiana. N'és al mateix temps la font. I la meta... Una sessió d'estudi i de reflexió per viure-la i celebrar-la millor.

Celebració penitencial

Dimarts dia 11 d'abril de 1995, a les 8'30 del vespre

CARPINSA

Carpinteria en Aluminio y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallana

c/ Fray Junípero Serra, 7
tel. 83 54 78

07570 - Artà

* Technal

- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

Informació econòmica

Completam la informació econòmica de l'any 1994 amb el que correspon a Caritas i al grup de Missions.

Caritas

Aliments, Lloguers i llum: 148.200

Altres ajudes: 12.870

Compartir amb altres Caritas: 96.804

Total: 257.874

Altres prestacions:

- Ajudes immediates. S'han pogut atendre les necessitats que s'han presentat en menjar, roba, aliments, etc.

- Campanya d'aliments: els aliments recollits en la campanya de Nadal són distribuïts durant els primers sis mesos de l'any.

- S'ha col·laborat amb la «FUNDACIO DEIXALLES» amb 13 campanyes,

Missions

El grup de Missions, amb els donatius que ha rebut, ha enviat: Al Zaire, beca d'un seminarista: 45.000 pts.

A la India, campanya «Maternitat»: 91.000 pts.

A la India, per venda de calendaris: 57.000 pts.

Als missioners d'Artà 50.000 pts.

Total: 243.000 pts.

Notícies breus

Nous donats de Sant Salvador

La Parròquia vol informar-vos que a partir de dia 1 de març hi haurà nous donats a Sant Salvador: En Tomeu Esteva juntament amb la seva dona Catalina Villalonga es faran càrrec del Santuari. Diumenge dia 26, a la Missa de les 5 del capvespre donarem gràcies a Déu pels 10 anys de servei de n'Andreu Trias i na Margalida Esteva i donarem la benvinguda als nous donats. Hi estau convidats.

Pre-matrimonial

17 parelles han participat en el curset pre-matrimonial de la setmana passada, de dia 13 a dia 17. El pròxim - últim per aquest curs - serà de dia 27 a 31 de març.

Beata Francinaina de Sancelles

Dilluns dia 27 és la festa de la Beata Francinaina de Sancelles. Les germanes de la Caritat ens conviden a unir-nos a aquesta celebració.

Contra la Fam

Diumenge passat varem fer l'ofrena de la Campanya contra la Fam. L'aportació ha pujat 190.865 pts. Moltes gràcies.

La Paraula de Déu

26 de febrer: Diumenge vuitè.

Lluc 6, 39-45 La boca parla d'allò que es desborda del seu cor.

La condició del deixeble de Jesús és clara: ser alliberat de l'egoisme, de la hipotesia, de la mentida. Qui vulgui anomenar-se cristià, ja sap com ha d'actuar.

Sense el canvi interior, de poc serveix la resta. L'important, però, és que això Jesús no només ho diu: Ell és així. «Benaurets els pobres» i «Estimau sense mesura ni condició» conclou avui amb la convidada a la sinceritat i a la bondat que surt del cor.

5 de març: Primer diumenge de Quaresma Lluc 4, 1-13

L'Esperit el va portar al desert.

Les temptacions de Jesús ens el mostren en la seva veritable identitat: semblant a nosaltres en tot, manco en el pecat. Les seves temptacions són les de tot home i tot temps. I al mateix temps són les que Ell va haver d'afrontar. La temptació de «tenir» en lloc de «ser»; la temptació del «poder» en comptes de «servir». I la temptació de la glòria i de l'èxit fàcil i espectacular. Jesús les venç. No li pugen els fums al cap. Segueix el seu camí d'home entre els homes.

Contestador automàtic

«...He sentit comentaris sobre si l'Ajuntament té en projecte a curt termini remodelar la circulació dels nostres carrers, cosa que em sembla bé i necessari.

El que voldria que tenguessin en compte, no sé si ja l'hi tenen però per si de cas, és que el carrer del Pou Nou hauria de tenir una sola direcció dirigida cap a l'ermita, fins al cantó de la Residència, perquè contínuament hi ha uns embossaments monumentals a l'hora de voltar al cantó de La Caixa. Un altre, és també posar única direcció al carrer de Rafel Blanes, sobretot al tros entre la plaça d'Espanya i el carrer Roques. Aquest tram també és molt conflictiu a causa de l'intens trànsit, i als molts cotxes aparcats que hi ha davant Ca'n Sureda i dificulten la fluïdesa de la circulació. Esper que gràcies al 5B, la circulació del carrer Ciutat i Antoni Blanes quedarà en millors condicions, encara que no sé on podrem aparcar els cotxes, cosa que s'hauria de estudiar profundament, com

també crec que s'arreglarà l'avinguda de Costa i Llobera. Un excel·lent a l'Ajuntament per la privació d'aparcar vora els jardins d'aquesta avinguda. Mesura encertada. Segur que hi ha altres zones i carrers conflictius i que esper que seran solucionats encertadament pel bé del nostre pas pel poble...»

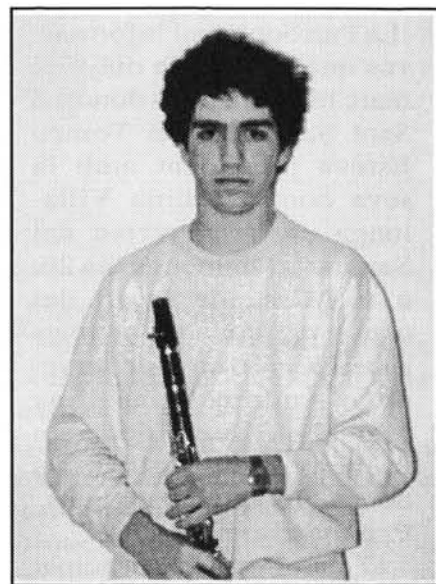
«He anat a depositar deixalles al Punt Verd de Ses Pesqueres i me n'he hagut de tornar a ca nostra. Per una vegada esperaré a tornar-hi, però si no hi ha els contenidors que havien dit que hi hauria... malamanet anam. Em vaig haver de tornar dur les piles usades i l'oli que havia guardat dins tres pots. Si no n'hi hem de dur, vendria que ho diguessin i ja no les guardaria més. El contenidor de paper ja estava ple i hi havia dues bosses plenes de diaris fora del contenidor. Jo em vaig enginyar a ficar-hi els que jo duia, però també m'hauria molestat ferm no poder-los-hi deixar»

I més del Punt verd "...Vaig anar a tirar fems seleccionats al Punt Verd ja entradeta de fosca (no tothom hi pot anar de dia). A més de tenir molta feretat, va ser un poc complicat. Així mateix, paupant paupant i un poc de llum del cotxe, vaig poder posar cada cosa al seu lloc. Seria molt mal de fer il·luminar-lo i així facilitar la feina?..."

Una dona es queixa (la gravació ha quedat defectuosa) de les obres que es fan a Na Batlessa perquè, diu, "si es posen les barreres, on aniran els nostres fills que només tenen 12 i 13 anys?" Dóna a entendre que aquest és el seu lloc de reunió i que si ara els el tanquen els nins no tendran altre remei que anar-se'n per Cala Ratjada.

Menció d'Honor a Rafel Caldentey Grego

Rafel Caldentey Grego, alumne de l'Escola de Música d'Artà, ha aconseguit la Menció d'Honor en l'Especialitat de Clarinet en el Premi Fi de Grau que otorga anualment el Conservatori Professional de Música i Dansa de les Illes Balears, concurs que tingué lloc el passat dia 18 de febrer al Conservatori. Enhorabona a l'alumne Rafel Caldentey i a l'Escola de Música d'Artà.

CRISTALERIA ARTA

Carrer Ciutat, 48-A Tel. 83 53 75

Les ofrece nuestros servicios en:

- * CRISTALES REDONDOS DE CAMILLA
- * DOBLE ACRISTALAMIENTO
- * CRISTALES DE SEGURIDAD Y TEMPLADOS
- * CRISTALES TALLADOS I BISELADOS
- * ENVARILLADOS Y EMPLOMADOS

- * METACRILATO
- * PECERAS A MEDIDA
- * LETREROS LUMINOSOS
- * CISTALES COLORES

- * FALSOS TECHOS
- * MAMPARAS DE BAÑO
- * ENMARCACIÓN

BAR-RESTAURANTE CAN BALAGUER

* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

tel. 83 50 03
c/ Ciutat, 19

07570 - Artà

Crònica d'un febrer calent

Andreu Genovart

Molt enfora queda aquell febrer de 1956 quan les nostres contrades es cobriren de quatre pams de neu i tota l'illa quedà un parell de graus sota zero per espai d'alguns dies...

El febrer d'enguany ens ha ofert-almanco en la seva primera quinzena- una anticipació de la primavera i han florit les pruneres i totes aquelles flors que solien fer-ho a finals de març. Un temps massa bo i per afegitó sense pluges. Aquest ha estat un comentari que ha anat repetint la gent del poble, més preocupada per la sequera que no per les noces de Rocío Jurado i el seu estimat torero.

Els que sí han viscut les seves noces d'argent han estat en Jaume i na Gabriela Genovart, acompanyats dels seus familiars i amics, amb una celebració digna i participada i una festa ben animada com les que se solen fer en ocasions com aquesta a la Colònia amb serenata inclosa.

Motiu també d'alegria ha estat entre els coloniers veure com la carretera dels Abeuradors ha quedat del tot enllestida força bé. Després de rebre l'aglomerat asfàltic durant el gener, ara en el mes de febrer s'ha duit a terme la senyalització horitzontal, cosa que afavoreix la circulació cada dia més intensa.

El que ara voldrien els colo-

niers és que la carretera de Betlem rebés un tractament similar, però segons sembla aquest està pendent de les negociacions entre l'Ajuntament i el Consell Insular de Mallorca; el primer tracta d'endossar la propietat de la carretera de Betlem al CIM i a canvi, acceptaria de fer-se càrrec de la de Ca los Camps que només té dos quilòmetres i el seu manteniment està molt més a l'abast de l'Ajuntament.

Molts varen ser els coloniers que se sumaren el passat dia 12 a l'acte de promoció que va fer l'Ajuntament de la finca de Betlem. Se netejaren els jardins, s'esmotxaren pins i mates, s'arreglaren els esbaldrecs de la paret... una activitat comunitària, social, de poble, que acabà amb una bona torrada. Polsada l'opinió d'uns quants participants, tots contestaren que havien quedat molt satisfets.

Entre les novetats més destacades d'aquest mes de febrer hi ha la reunió que dugueren a terme una bona representació dels veïnats de la localitat per tal de posar-se d'acord per demanar a l'INSALUD una major atenció mèdica. En aquesta reunió s'acordà que un petit comitè format pel president de l'Associació de la Tercera Edat, el president del Centre Cultural i un membre de la Junta Directiva

de l'Associació de Veïnats de Montferrutx, anàs a demanar a l'INSALUD que estudiï les possibilitats per establir una millor assistència mèdica al nostre poble. De moment la gent està animada i confia que les seves peticions seran ateses per l'organisme competent.

Un rumor que és ja notícia és que Joan Mesquida «Rosa» que regenta, juntament amb la seva família, el bar Centre Social, deixarà aquest establiment el darrer dia del pròxim mes de març. Segons hem pogut saber ja hi ha alguns pretendents interessats a poder agafar la direcció del bar-centre que és propietat de la Parròquia.

Existeix també el rumor que la direcció del forn de Can Matemales d'Artà vol posar una pastisseria a la Colònia i ja es té emparaulat el local on aquesta s'ubicarà.

Per ahir vespre divendres, estava previst que en el local del Centre Cultural hi hagués un ball de disfresses que s'acostuma fer cada any el temps del carnaval. Si ha de ser com els darrers anys té l'èxit assegurat.

Miquel CALDENTEY BISBAL
M^a. Angels RIBERA ALONSO

PSICÒLEGS

c/ Monserrat Blanes, 27-B Artà

per demanar cita amb antelació:
tel. 20 92 23

- Problemes de llenguatge
- Trastorns conductuals i afectius
- Estimulació primerenca
- Fracàs escolar
- Tècniques d'estudi
- Ansietat, depressió
- Orientació als pares

La tragèdia bosniana a través d'una família que viu a Artà

Un violí amb història

Julen Adrián.- «Només em falta ell». Amb aquestes paraules amagades entre sanglots acabam una llarga conversa amb Asja Nikolic, vídua, des del passat dimarts 7 de febrer, de Milan Nikolic, el luthier que va construir el violí que un grup de residents que formen part de la colònia alemanya d'Artà, varen regalar recentment a l'Escola Municipal de Música. La seva filla Sanya, i el seu espòs, Pedro, alemany, ens acaben de contar, en un esforçat castellà, que Milan, Asja i Zeljka, la padrina, mare de Asja, van arribar a ca seva a l'abril del 92, un parell de setmanes abans que esclatàs la tragèdia de Bòsnia, després de negar-se durant dos anys a acceptar una guerra que els venia a sobre.

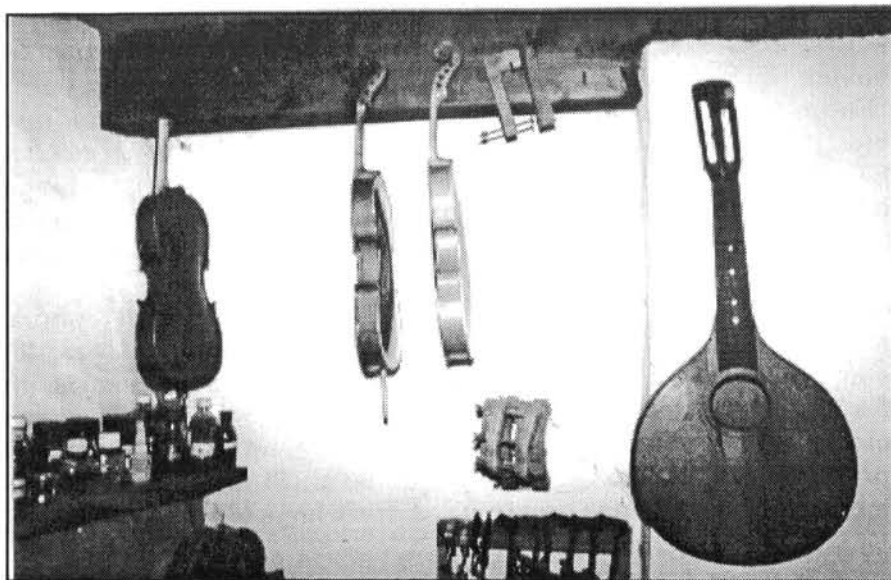
Milan era músic, violinista i fill de violinista, ja jubilat. Va tocar en orquestres de música tradicional pels millors escenaris, recorrent tota

Europa. Des del 73 vivia un altre pic a Sarajevo, com a músic de l'Orquesta Simfònica, on ja pensava en la pensió de jubilació al seu país. És llavors quan s'inicia

com a luthier, fabricant de violins. Havia après els coneixements bàsics de l'ofici amb un mestre a Hannover, i va començar fent reparacions dels instruments de l'orquestra de Sarajevo i poc a poc, a mesura que la seva formació autodidacta li ho permetia, es va atrevir amb tasques més difícils fins a construir-ne de sencers.

Un amic de la família va guardar els violins i eines que atresorava a ca seva a Sarajevo, on ara viuen onze persones desconegudes. Asja té 64 anys i vesteix un dol rigorós que contrasta amb la palidesa de la seva pell. Emocionada, ens mostra entre les mans un petit quadre amb un dibuix de la seva casa, un edifici de dues plantes i teulada a dues aigües «Era un carrer estret», ens tradueix Sanya, «nosaltres vivíem al primer pis i una altra família ocupava la planta baixa. Ens fèiem molt amb els veïnats. Al carrer hi

Comercial

ARTA

EN ARTA:

Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 83 61 48

EN MANACOR:

Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

Massey - Ferguson. Tractores

CONDOR Motocultores y Motobombas

BATLLE Empacadoras • Rotoempacadoras
y Sistemas de riego

ZAZURCA Equipos preparación
Tierra y Siembra

AGUDO Cubas de vacío

MONDIAL Y OPEM Motosierras

GAVARA Pulverizadores

GASPARDO Barras de Corte

JUSCAFRESA Remolques

BLANC Peladoras de Almendras

BRUN Abonadoras

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

havia de tot: musulmans, serbis, croates, jueus... mai no hi havíem tengut cap problema. Nosaltres a la família també tenim de tot, serbis i croates sobretot. Milan era de pare serbi i mare croata, els meus pares eren croates...».

Quan Milan i la seva família arriben a ca la filla vénen com a turistes. Pedro i Sanya els havien insistit que abandonassin Sarajevo davant la imminència de la guerra. Abans ja havia esclatat a Eslovènia i Croàcia, però Milan i la resta de la població de Sarajevo pensaven que a ells no els arribaria, així que ho van deixar tot allà, i només se'n van dur la roba de viatge. «El que més troba a faltar la meua mare, és l'ambient de la ciutat», diu Sanya, «i la padrina també, la xerrameca, els coverbos amb les veïnades... ma mare i la padrina parlen alemany i la padrina també sap italià de l'escola (era de Split, a la costa, zona d'influència italiana), però aquí, a Ses Eretes, en mig del camp no es poden entendre quasi amb ningú». La padrina també recorda les manteleries brodades amb les seves mans i li fa mal als ulls veure la taula sense unes estovalles que no tornarà a veure pus mai.

A Pedro i Sanya sí que els agrada la fora vila, on viuen des del 88. Sanya es va traslladar des de Sarajevo a Alemanya, on treballava com educadora de carrer a Hanau, una ciutat industrial a prop de Frankfurt. Es casà amb Pedro, i uns anys més tard van voler canviar d'aires i cercaren una illa mediterrània per establir-s'hi. Primer a la costa dàlmata, a la llavors Iugoslàvia, no hi trobaren un lloc del seu gust i arribaren a Mallorca, on van triar Artà; des de llavors hi treballen en manteniment de xalets i cases de fora vila.

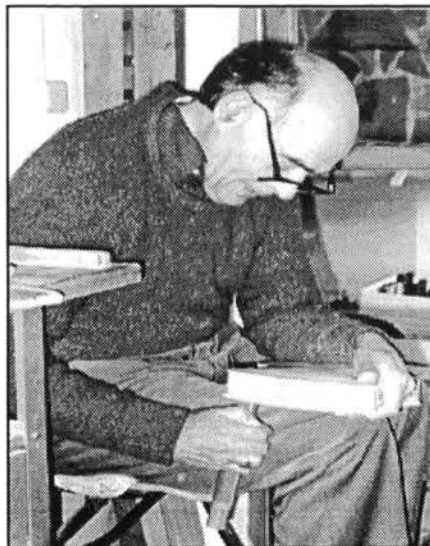
A Sarajevo s'hi vivia bé, era una ciutat compensada, tenia indústria, serveis, estacions d'esquí, vida cultural, tres orquestres... La barreja cultural i religiosa no creava cap problema. Els Nikolic mai han no estat a favor de Tito i diuen que Milan qualificava els comunistes de bandits, però després de veure el present enyoren els temps passats. Diuen pestes del nacionalisme «a les eleccions es van presentar uns partits nacionalistes que no tenien cap programa», diuen uns i altres, «a més, la gent no tenia experiència democràtica, i les organitzacions com els sindicats eren oficials i no tenien prestigi i

per això poc podien fer quan arribà la guerra. Ara tant els governs de Croàcia com el de Sèrbia són feixistes i oprimeixen a les minories, siguin serbis o croates, italians, musulmans o el que siguin». Comparen la vida comfortable que vivien abans amb les notícies que ara els arriben de Bòsnia, on el preu d'un quilo de sucre arriba a les 5.000 pessetes, i les xarxes del

mercat negre estan enriquint persones sense escrúpols tant del propi país com els soldats de l'ONU que se n'aprofiten de l'ajuda internacional. «Molts d'aquests soldats vénen de països molt pobres, com Paquistà, ode l'extinta URSS... Per a ells la misèria que hi ha ara a Bòsnia és encara millor que la vida al seu país, i hi troben moltes ocasions de fer negoci.»

Zeljka, la padrina, ha viscut tres guerres. A la Primera Guerra Mundial era una nina, i gairebé no va passar res a la seva ciutat. A la Segona només van caure un parell de granades i bombes, perquè els combats més importants es van produir pels pobles i a la muntanya. Mai no havia vist res semblant a la guerra actual: no queden arbres a la ciutat, els mobles es fan servir de combustible, estan rodejats d'artilleria sèrbia, a mercè dels francotiradors, hi ha fam i fred... i encara saben que a altres ciutats més apartades la situació, allà on no hi arriba la premsa, és pitjor. Ara hi ha una treva però els Nikolic no hi confien gaire...

Excavaciones SEBASTIAN SASTRE

EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

L'home del ca feia violins

El viatge de vacances dels Nikolic es va perllongar indefinidament, la guerra que no havia d'arribar ja fa tres anys que dura. Tothom que pot fuig de la ciutat, i dels 600.000 habitants que tenia Sarajevo només queda la gent sense recursos per escapar. Per contra, una multitud de refugiats dels pobles, desplaçats per la neteja ètnica, ocupen els buits deixats pels més afortunats, així i tot la ciutat ha perdut la meitat de la població. El paisanatge de la ciutat està quedant irreconeixible, i quan arribi la pau, si és que hi arriba mai, ningú no tornarà a veure aquella ciutat que abandonà.

Milan aprofita el temps, fa llargues passejades amb el ca de la família, fins que l'arriben a conèixer per «l'home del ca» i es dedica a arreplegar petites deixalles: ganyets, ferralles, trossos de fusta, fragments d'antenes... que les seves habilidoses mans transformen en minúscles alenes, tallants corbes, punxons, llanes i gúbies, eines precises que li permeten refer un petit taller de luthier. Milan torna a adobar i afinar violins, i comença a construir-ne de nous, alguns amb fustes que troba pels voltants de ca seva. Pi, olivera... altres les compra a les fusteries del poble com l'avet, teca i fustes brassileres, o les encarrega a Ciutat com les peces d'auró. Tres anys després de la seva arribada ha realitzat una desena de peces i fins i tot té un deixeble a qui comença a instruir en aquest difícil art.

La vida anava recuperant el seu pols fins que fa mig any a Milan li detecten el tumor pulmonar que l'ha menat mort, ara fa unes setmanes. La malaltia abans havia ferit Zeljka, la padrina de 87 anys, a qui poc després de l'arribada van haver d'amputar les dues cames per mala circulació de la sang i des

de llavors necessita atenció constant. «Els metges ens van dir que l'origen del càncer de mon pare coincideix en el temps amb l'arribada a Mallorca. Era un fumador aferrisat, però les revisions mai no li havien trobat res. Segons algunes teories, els canvis sobtats i bruscs en el mode de vida influeixen en l'aparició de càncers», diu Sanya; Pedro també sospita de la pols de la teca, la fusta brassilera, que també és cancerígena. Els Nikolic no tenen permís de residència i ningú no els ha informat de com regularitzar la situació i accedir a les prestacions de la Seguretat Social. No volen moure els papers perquè tenen por que quan arribi la pau a Bòsnia els expulsin d'Espanya. La por i la desinformació fan que es paguin de la seva butxaca els costosos tractaments mèdics de Milan i Zeljka. Tampoc no volen demanar caritat... «hi ha gent que està pitjor que nosaltres». L'any passat, com a excepció, van acceptar una canastra de nadal que van recollir un grup d'amics i coneguts mallorquins i alemanys.

Un violí bosnià, dels alemanys per als artanencs

La comunitat estrangera a Artà està formada sobretot per alemanys, que majoritàriament viuen dispersos per fora vila. No tenen cap organització formal, però fins fa poc es solien veure quan anaven al bar Monumment a telefonar o rebre telefonades del seu país. «Des que tothom està posant telèfons a fora vila ja no ens trobam al bar». No se sap com ni entre quants, els estrangers acorden comprar a Milan un dels seus violins, no sabem què n'han pagat, però Pedro ens diu que un violí fet per un luthier no val menys de 300.000 pessetes. El violí comprat per la colònia alemanya ha estat donat a l'escola de música, i el batle diu que intentaran que un solista el toqui al proper festival de música clàssica Antoni Lliteres del proper estiu. La desgràcia dels Nikolic ha servit per comprovar que les relacions humanes funcionen i que els estrangers no estan tan desorganitzats com pareixia. Milan va morir el dimarts dia 7 i no va veure la seva obra lliurada a l'escola de música dos dies més tard. Asja enyora la seva ciutat, fins i tot esmenta la seva perduda pensió de jubilació, però només es posa a plorar quan recorda en Milan, «només em falta ell».

CAFÈ GRAN VIA

**NOVA DIRECCIÓ
(Tomeu i Jaume)**

c/ Ciutat, 35 - Tel. 83 50 09

Especialitat en:

Tapes variades, frit, ronyons, callos, croquetes.

Entrepans, hamburgueses, Pepitos de llom, postres de casa, etc.

UNISEX

Perruqueria

Àngela

Carrer Antoni Blanes, 24-baixos
ARTA - Telèfon 835777
Es prega demanar hora

Futbol-Sala

Jornada 3

Grup 1

Juma 6 - Bolero 1
Sanimetal 6 - Nelson 1
C. Cultural 5 - Màrmols Artà 5
Poliesportiu 5 - Const. N.R. 5

Grup 2

Font de Sa Cala 5 - Almudaina
Promeses 3
Boixos Nois 2 - Dollar 5
Const. Roig 2 - Sa Nostra 15
Dorado 0 - Canyamel 10

Jornada 4

Grup 1

Almudaina 4 - Nelson 7
Juma 4 - C. Cultural 4
Sanimetal 6 - Const. N.R. 2
Poliesportiu 3 - Màrmols Artà 7

Grup 2

Dollar 1 - Jovent 4
Sa Nostra 5 - Almudai. Promeses 5

Boixos Nois 4 - Canyamel 7
Dorado 4 - Const. Roig 6

Sancions

M. Genovart (Const. N.R.), 1 partit per entrada sense pilota; M. Arrom i R. Càmarà (Almudaina Promeses), 1 partit perhom; I. Rios (Dollar), C. Torres (Nelson), Juan Manuel (Almudaina) i I. Rodriguez (Jovent), 1 partit perhom per acumulació d'amonestacions; T. Ginard (Màrmols Artà), 3 partits per empènyer de forma violenta un adversari; J. Sancho (Poliesportiu), 5 partits per reincidència en menysprear greument l'àrbitre; C. Cultural, 1000 ptes per vessar aigua a la pista.

Classificacions

	EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
1	SANIMETAL	3	3	0	0	20	4	6	16
2	JUMA	3	2	1	0	15	5	5	10
3	MARMOLS ARTA	4	2	1	1	16	13	5	3
4	NELSON	4	2	1	1	23	23	5	0
5	C. CULTURAL	4	0	4	0	16	16	4	0
6	CONST. NR	4	1	2	1	12	14	4	-2
7	ALMUDAINA	3	1	0	2	10	18	2	-8
8	POLIESPORTIU	4	0	1	3	18	26	1	-8
9	BOLERO	3	0	0	3	3	14	-2	-11

	EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
1	SA NOSTRA	4	3	1	0	30	12	7	18
2	JOVENT	3	3	0	0	18	1	6	17
3	CANYAMEL	4	3	0	1	21	9	6	12
4	FONT DE SA CALA	3	2	0	1	15	9	4	6
5	DOLLAR	4	2	0	2	18	15	4	3
6	ALMUD. PROMESSES	3	1	1	1	14	12	3	2
7	CONST. ROIG	4	1	0	3	12	33	2	-21
8	BOIXOS NOIS	3	0	0	3	6	13	0	-7
9	DORADO	4	0	0	4	6	36	0	-30

Columbofília

Els coloms artanencs a punt d'amollar-se des de la península

Quan ja es duen realitzades quatre proves des de l'illa d'Eivissa (187 km.), el calendari esportiu té previst, pel proper dissabte 4 de març, la primera de les amollades des de les terres del llevant peninsular, concretament des de la localitat alacantina de Calpe a 305 km. de distància dels colomers artanencs. També pel mateix dissabte 4 de març, es té previst

realitzar-se la 5ª prova des d'Eivissa, és a dir, dues amollades en un sol dia.

A continuació, talment com vàrem anunciar a l'anterior **Bellpuig**, donam coneixament de les classificacions de les proves realitzades fins a la data actual.

Concurs Terrestre 1994-95

1. Xavier Conessa
2. Riera-Ginard
3. Andreu Escanellas
4. Guillem Vives
5. Mª Antònia Riera
6. Joan Terrassa
7. Pedro Ginard
8. Arturo Nicolau

Tomeu Ginard

(Passa a la pàgina 40)

**Escola de Xofers
i Assegurances**

Gili

Gran Via, 42 - 07570-Artà
Tels. 83 62 31-83 63 32 - Fax 83 67 11

¡Un buen plan tiene muchas ventajas!

- Contratación flexible en primas y capitales
- Tratamiento fiscal ventajoso al jubilarse

- Préstamos y otros derechos garantizados desde el 2º año
- Revalorización automática, para no perder valor adquisitivo
- Interés (garantizado en contrato), durante toda su vigencia

- Importante participación en beneficios
- Ventajas fiscales anuales (según legislación vigente)
- Coberturas de riesgo "por si acaso"
- Dobles, triples capitales en caso de fallecimiento o invalidez

Bàsquet

DATA: 11/02/95				CATEGORIA: Infantil Femení			
PARTIT: C.E. SANT SALVADOR, 40 - SOLLER, 50							
PARCIALS: 8/1 9/14 11/19 17/26 23/30 28/38 34/44 40/50							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Bisbal, C.	2	6	10	Carrió, A.	-	2
5	Llabata, C.	11	5	11	Gili, T.	8	3
6	Mascaró, M.B	3	1	12	Riera, M.A.	4	1
7	López, M.M	8	7	13	Peña, C.	2	5
8	Nicolau, A.M	-	2	14	Hernandez, M		
9	Obrador, T.	2	3	15	Soler, M.A.	-	1

COMENTARI: Partit en què la sort no va acompanyar l'equip local, malgrat haver lluitat durant tot el partit per la victòria. Però amb un parcial de 7-13 en el primer temps va ser molt malt de remuntar. Així i tot, cal destacar tot l'equip pel bon partit realitzat.

DATA: 11/02/95				CATEGORIA: Cadet Femení			
PARTIT: CIDE, 90 - FORN DE SA PLAÇA, 29							
PARCIALS: 20/2 27/2 37/8 44/10 57/12 72/22 76/25 90/29							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	1	3	10	Nicolau, M.A	16	19
5	Cabrer, I	-	1	11	Alzamora, C.	-	1
6	Ferragut, M	-	3	12	Danus, B.	2	2
7	Gili, I	-	2	13	Cantó, M.R.	-	1
8	Sancho, C.	4	2	14	Viejo, E.	-	1
9	Ginard, M.B.	-	1	15	Santandreu, C.	6	2

COMENTARI: Partit jugat a Palma davant un equip que va ser superior en tot moment i no cal discutir el resultat. Així i tot, l'equip juga millor cada dia.

DATA: 13/02/95				CATEGORIA: Sènior Masculí			
PARTIT: POLLENÇA, 78 - SANIMETAL, 63							
PARCIALS: 40/30 78/63							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Riera, M.	9	2	10	Gaya, A.	-	2
5	Gili, B.	-	-	11	Vaquer I, P.	4	4
6	Riera, M.A.	9	10	12	Infante, A.	-	-
7	Gili, A.	10	6	13	Nicolau, F.	-	-
8	Carrió, R.	5	2	14	Jordà, M.	13	4
9	Galan, M.	2	4	15	Bover, D.	9	2

COMENTARI: Era un partit molt important per a les aspiracions de l'equip artanenc que es jugava molt per la seva classificació. Així i tot, no es va aconseguir la victòria, i amb la retirada de l'equip del Son Servera ha posat molt difícil la classificació a l'equip artanenc. L'equip del SANIMETAL no va tenir res a fer davant un equip que li va guanyar amb molta anticipació en defensa i jugant un joc molt més ràpid.

DATA: 11/02/95				CATEGORIA: Cadet Masculí			
PARTIT: LEVANTE PATRONATO, 61 - FORN DE SA PLAÇA, 25							
PARCIALS:							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Gili, Ju.	-	1	10	Morey, P.	2	1
5	Gili, Ja.	-	1	11	Cano, C.	-	2
6	Juan, A.	-	2	12			
7	Cabrer, J.	9	-	13	Pastor, J.	3	5
8	Lliteras, M.	-	-	14	Coll, P.	-	2
9	Quetglas, D	11	14	15	Pastor, Ll.	-	-

COMENTARI: Bon partit jugat per l'equip artanenc dins la pista del Levante Patronato, sobretot en defensa. En atac, la manca d'encert en el tir exterior, davant la defensa zonal de l'equip local, va impedir anotar amb comoditat i obtenir un millor resultat. Tornaren donar mostres de millora.

DATA: 15/02/95				CATEGORIA: Cadet Femení			
PARTIT: FORN DE SA PLAÇA, 63 - PERLES MANACOR, 41							
PARCIALS: 8/7 18/8 28/16 37/18 47/24 55/28 57/36 63/41							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	4	7	10	Nicolau, M.A	18	21
5	Cabrer, I	1	3	11	Alzamora, C.	2	2
6	Ferragut, M	-	3	12	Danus, B.	4	8
7	Gili, I	-	2	13	Cantó, M.R.	2	2
8	Sancho, C.	8	2	14	Viejo, E.	10	6
9	Ginard, M.B.	-	2	15	Santandreu, C.	14	2

COMENTARI: Primera gran victòria de l'equip artanenc. L'equip es va superar en aquest partit, tenint en compte que en el d'anada es va perdre d'11 punts. Des dels primers minuts l'equip del FORN DE SA PLAÇA va anar per davant en el marcador fins arribar als 27 punts de diferència. Cal donar l'enhorabona a totes les jugadores per aquest bon partit.

DATA 12/2/95				CATEGORIA: II Divisió Femenina			
PARTIT: Bar 'EL DORADO', 51 - CALVIA, 56							
PARCIALS: 6/8 12/19 14/23 20/31 26/39 34/45 45/45 51/56							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, M.	-	2	10	Balaguer, M	13	13
5	Ginard, M.	8	5	11	Infante, A.	-	-
6	Lorenzo, B.	6	4	12	Pallicer, M.	4	5
7				13	López, C.	-	-
8	Bauza, A.	13	1	14			
9				15	Llabata, M.	7	8

COMENTARI: Una primera part regular de l'equip artanenc va fer que l'equip visitant se n'anàs de 6 a 10 punts, que varen ser mals de superar. En la segona part l'equip va sortir per totes i va aconseguir empatar el partit a 45. Després l'equip artanenc no va saber agafar avantatge en el marcador, i algunes errades arbitral, varen fer que la victòria no fos possible.

DATA: 18/02/95			CATEGORIA: Cadet Masculí				
PARTIT: FORN DE SA PLAÇA, 20 - SANT AGUSTI, 71							
PARCIALS:							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Gili, Ju.	2	-	10	Morey, P.	7	5
5	Gili, Ja.	-	1	11	Cano, C.	7	4
6	Juan, A.	-	3	12			
7	Cabrer, J.			13	Pastor, J.	2	5
8	Lliteras, M.	2	-	14	Coll, P.	-	3
9	Quetglas, D			15	Pastor, Ll.	-	1

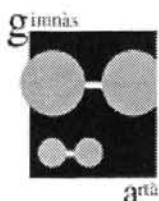
COMENTARI: Partit jugat sense motivació per part de l'equip artanenc del FORN DE SA PLAÇA. Si en defensa jugaren amb intensitat, en atac no es pogué dir el mateix. Plantilla curta i baixes importants impediren continuar la línia de recuperació.

DATA: 18/02/95				CATEGORIA: Cadet Femení			
PARTIT: SANTA MÓNICA, 70 - FORN DE SA PLAÇA,29							
PARCIALS:11/6 19/10 25/13 40/17 47/18 55/23 63/26 70/29							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	2	5	10	Nicolau, M.A	-	-
5	Cabrer, I	1	2	11	Alzamora, C.	-	1
6	Ferragut, M	-	3	12	Danus, B.	4	9
7	Gili, I	-	2	13	Cantó, M.R.	7	4
8	Sancho, C.	6	3	14	Viejo, E.	-	1
9	Ginard, M.B.	3	1	15	Santandreu, C.	6	8

COMENTARI: L'equip artanenc del FORN DE SA PLAÇA no va poder fer res davant un adversari que està en els primers llocs de la taula classificatòria. Bon partit de l'equip artanenc malgrat la mala sort que va tenir en atac. Així i tot es segueix progressant.

DATA 19/2/95				CATEGORIA: II Divisió Femenina			
PARTIT: JOVENT, 79 - Bar 'EL DORADO', 34							
PARCIALS:							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, M.	-	-	10	Balaguer, M.	8	4
5	Ginard, M.	9	5	11	Infante, A.	-	-
6				12	Lorenzo, B.	2	6
7	Flaquer, M. A.	7	6	13			
8	Bauza, A.	8	3	14			
9				15			

COMENTARI: Partit amb poca història. L'equip del JOVENT, primer classificat, va ser superior en tot moment. Cal destacar la feina feta per l'equip artanenc que en cap moment va deixar de lluitar, deixant de banda el marcador.

GIMNÀS ARTÀ

Urb. Sos Monjos - Tel. 83 51 90
Artà

**AEROBIC
YOGA
KARATE
GIMNASIA MANTENIMENTO
PESAS MUSCULACIÓN
SAUNA - MASAJES - CAFETERIA**

PRÒXIMS PARTITS

DATA	CATEGORIA	HORA	PARTIT
04/03/95	Infantil Fem.		C.E.SANT SALVADOR - J. LLUCMAJOR
04/03/95	Cadet Masculí		AVANTE B - FORN DE SA PLAÇA
04/03/95	Cadet Femení		FORN DE SA PLAÇA - J. LLUCMAJOR
25/02/95	Júnior Masculí	18.00	MARMOLS ARTÀ S.L. - SANTA MARIA
25/02/95	Júnior Femení	17.00	PERLES MANACOR - C.E. SANT SALVADOR
25/02/95	Penyes		PORTO CRISTO - C.E. SANT SALVADOR
26/02/95	II Divisió Fem.	11.30	Bar 'EL DORADO' - RESTAURANT PLAÇA
04/03/95	Júnior Femení		C.E. SANT SALVADOR - BÀSQUET INCA
04/03/95	Penyes		C. E. SANT SALVADOR - ES POP
05/03/95	Sènior Masc.		SANIMETAL - GESA ALCUDIA
05/03/95	II Divisió Fem		B. INCA - Bar ' EL DORADO'

C. E. Sant Salvador. Equip masculí de Cadets. Forn de Sa Plaça

D'esquerra a dreta, drets: Pere Vaquer (entrenador), César Cano, Jaume Pastor, Jordi Cabrer, Pere Coll, David Quetglas, Manolo Galán (2n entrenador). Acotats: Pau Morey, Lluís Pastor, Alexandre Juan, Marc Lliteras, Jaume Gili. A la foto hi falta en Joan Gili, que és de l'equip però que no hi era.

ES VEN UN SOLAR A ARTÀ

Carrer Ciutat, s/n. (abans de la benzinera)

Extensió: 540 m2. i dóna a 2 carrers

Amb plànols d'arquitecte per a la construcció

Per més informació dirigir-se a:
PEP PASTOR, Tel. 523396 o 523419

CONSTRUCCIONES NOVA 3000

ESTRUCTURAS Y TRABAJOS
REALIZADOS POR ALBAÑILERIA.

PIDAN PRESUPUESTO SIN COMPROMISO
LES ATENDEREMOS DE INMEDIATO.

Información: Rafael Corraliza García
Avda. Ferrocarril, 27 - 2º
Tel. 836697 Artà.

(Ve de la pàg. 37)**1ª Eivissa (4-II-95)**

1. Joan Terrassa
2. Xisco Lliteras
3. Arturo Nicolau
4. Riera-Ginard
5. Guillem Vives
6. Josep Bauçà
7. Josep Bauçà
8. Andreu Escanellas
9. Andreu Escanellas
10. Gabriel Ferrer
11. Gabriel Ferrer
12. Mª. Antònia Riera
13. Antoni Pinzo
14. Xavier Conessa
15. Tomeu Ginard
17. C.P. Na Caragol

2ª Eivissa (12-II-95)

1. Xisco Lliteras
2. Josep Bauçà
3. Riera-Ginard
4. Andreu Escanellas
5. Guillem Vives
6. Joan Terrassa
7. Llorenç Mestre
8. Tomeu Ginard
9. Xisco Lliteras
10. Andreu Escanellas
11. Guillem Vives
12. Riera-Ginard
13. Mª Antònia Riera
14. Joan Llabrés
15. Mª Antònia Riera
16. Xavier Conessa
17. Gabriel Ferrer
18. Rafel Garau
19. Joan Llabrés

3ª Eivissa (18-II-95)

1. Llorenç Mestre
2. Joan Terrassa
3. Mª Antònia Riera
4. Tomeu Ginard
5. Josep Bauçà
6. Riera-Ginard
7. Joan Terrassa
8. Xisco Lliteras
9. Xisco Lliteras
10. Tomeu Ginard
11. Riera-Ginard
12. Guillem Vives
13. Andreu Escanellas
14. Xavier Conessa
15. Mª Antònia Riera
16. Andreu Escanellas

Un dels artífexs dels èxits de les quadres Blaugranes, el francès Twist Emeraude

Hípica

A la crònica d'aquesta edició podem parlar d'uns quinze dies exitosos pels trotons artanencs.

El dissabte dia 11 de febrer a l'hipòdrom de Manacor varen ser 4 els trotons de la vila que aconseguiren èxit amb 2 victòries, 1 segon lloc i un tercer. El primer que es va classificar va ser el cavall de la quadra Arcs Pol Trello que va assolir el tercer lloc en la seva cursa i amb un gran crono de 1'22"8. Reapareixia després de prop de dos mesos de repòs l'egua de Na Borrassa Unita Star's que va acusar la seva inactivitat i tan sols va poder ser segona amb un crono de 1'24"2. Cal assenyalar que Unita Star's era conduïda pel seu propietari Antoni Tous. La que no perdonava a la seva carrera era l'egua de les quadres Blaugranes Fontana Star que guanyava fàcilment la seva

carrera amb 1'20"1. La que també sortia victoriosa va ser l'egua de Sebastià Esteva Valse de Nuit dins la que podria ser la seva darrera temporada de competició abans de ser destinada a la reproducció. Valse de Nuit va marcar el millor crono de la reunió i un dels seus millors particulars amb 1'19"7. Aquest crono no és qualsevol cosa ja que a Manacor és difícil baixar de 1'20".

Diumenge dia 12, dels trotons artanencs tan sols destacar el tercer lloc aconseguit per l'egua de la quadra Llar (Bartomeu Gili) Truïosa amb 1'29"4

A Son Pardo diumenge dia 19 qui feia gala del seu excel·lent moment de forma va ser el cavall de la quadra Sa Corbaia Riggy que va vèncer en la seva cursa amb un crono realment interessant: 1'20"1 damunt 1.600

L'ARTESANA

**Pastisseria i
Rebosteria
Mallorquina.
Serveis de
Baptismes,**

Noces i Comunions.

Av. Costa i Llobera, s/n.
Tel. 835703
07570 Artà - Mallorca

RESTAURANT S'ESTACIÓ

- Especialitat en paelles i cuina mallorquina.
- Menjar per encàrrec.
- Berenars.
- Menú del dia

Av. Costa i Llobera, 3
07570 - Artà
tel. 83 59 85

RANQUING corresponent al mes de FEBRER de 1995
Fins al DIUMENGE 19 de FEBRER

Nom del cavall	Millor temps	Pts	MA 11	SP 12	MA 18	SP 19	Pts
Fontana Star	1'17"2	15	1r			1r	21
Lírico	1'21"6	9				-	
Meravella	1'21"8	12					
Nostro VX	1'22"1	7	-		-		
Pol Trello	1'22"6	6	3r		-		7
RIGGY	1'20"1	7	-			1r	10
Rigoletto	1'27"1	3					
S'Estel De Retz	1'23"8	1	-			-	
Silver Moon					-		
Simpàtic	1'22"3	10	-		-		
T Jaleo Blai	1'25"8	4			-		
Truiosa	1'28"1	3		3r		-	4
Tsar Reveillon	1'20"	8					
Twist Emeraude	1'19"5	6	-		-		
Unita Stars	1'20"1	27	2n			-	29
VALSE DE NUIT	1'19"7	4	1r				7
Vent de Fophy	1'28"3	4					
Voliva	1'21"5	5					
Vol d'es Etangs	1'25"2	8					

metres. Chapeau, Riggy!

Com a notícia curiosa significar que dins el rànkung del diumenge dia 19 de febrer a la classificació de sumes guanyades de l'any en curs respecte a quadres figura en quarta posició amb 202.500 ptes guanyades per Twist Emeraude, Meravella i

Fontana Star, tan sols superades per les multimilionàries d'Es Cabanells, Son Vent i Germans Horrach. Enhorabona doncs als responsables de les quadres Blaugranes.

Quant a les notícies negatives hi ha que dir que a una revista d'àmbit hípic del dia 19 de febrer

surt una estadística de les promeses pel GPN del '95 generació «V» amb els vint millors i tan sols un nascut a Artà i ara defensant els colors de la quadra gabellina dels germans Pascual Amorós Vandalo, però d'artanencs amb perspectiva de participar al GPN no en surt ni un.

**INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS**

**MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA**

Futbol

Juvenils

Artà, 2 - Alaró, 0

(Dalmau, Llaneras)

Alineació: Toni, Troya, Tous, R. Torres, Dalmau, Llaneras, Canet, Mascaró, Juanse, R. Ferrer, Ferrera (Víctor, Cursach, Ginard I, Morey, Garcías)

Partit poc vistós el disputat per l'equip artanenc, que es va limitar a complir la papereta d'enfrontar-se a un dels equips més fluixos de la categoria. L'equip local, sempre controlant el joc, hagués pogut guanyar el partit amb una diferència major, però unes vegades el porter visitant i unes altres la mala sort feren que el marcador no es mogués més. L'equip visitant, amb un plantejament bastant defensiu, a penes inquietà la porteria local, i pràcticament només va tenir una sola ocasió de gol.

Cadets

Poblense, 0 - Avance, 1

(Barbón)

At. Balears, 2 - Avance, 1

(Israel)

Dos partits consecutius jugats en terrenys adversaris i que s'han saldat, com reflecteixen els resultats, amb una victòria i una derrota.

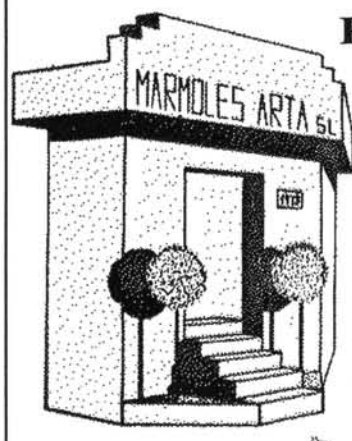
Tal com comentàvem a la passada edició de **Bellpuig**, l'Avance tenia tres compromisos

molts seriosos contra Poblense, At. Baleares i Sallista, de cara a la classificació final de la lliga. Disputades dues de les tres jornades referides, sembla que s'ha perdut un poc l'opció de poder lluitar pel primer lloc ja que s'ha quedat a set punts del Baleares, líder actual de la classificació. Amb tot cal dir que encara hi ha d'haver confrontacions mútues entre Poblense, At. Baleares i Sallista i segons els resultats que es donin podria haver-hi un llum d'esperança per enfilarse al cap de dalt de la classificació.

Quant al comentari dels dos partits últimament disputats, hem de dir que davant el Poblense s'aconsegüí una victòria molt treballada i encara que fos per un sol gol i obtingut quan només faltaven dos minuts per acabar el partit, també és ben cert que es feren mèrits de sobra perquè la victòria fos més ampla. Uns cops els porter pobler, el millor del seu equip i un dels millors del partit, i altres la manca d'encert en jugades clares de gol per part de l'Avance, feren que s'acabàs l'encontre amb aquesta mínima diferència. Hem de dir que el partit es va disputar en un camp de gespa, crec que amb intenció per part del Poblense de tenir, d'entrada, un factor a favor seu. Però no els va servir: principalment al segon temps, els jugadors de Juan Alba feren el millor dels futbols que han fet en la present temporada. Això els va valer la victòria.

Al camp de l'Atlético Baleares s'hi va anar amb molta il·lusió. I, ho volem recollir, acompanyats d'un nombre de seguidors. Tot per aconseguir un bon resultat que no era cap altre que sortir-ne imbatuts. La veritat és que aconseguir-ho va estar a l'abast, ja que es va fer un partit molt seriós. Tots lluitaren fins al màxim de les seves possibilitats, hi posaren grapa, força i, a estones, bon joc, sense defallir en els 80 minuts de joc. Als al·lots no se'ls podia demanar res més. Si no s'aconsegüí puntuar, en aquest cop ho hem d'atribuir a les ingratituds que té el futbol. Perquè si l'At. Baleares va obtenir sengles gols en les dues úniques oportunitats de què va disposar, de l'Avance en podríem comentar fins a cinc o sis de claríssimes que no s'aconseguien materialitzar. Principalment a la segona part varen ser els nostres els clars dominadors de la possessió de la pilota, però com comentarem a la crònica dels infantils, no va poder ser.

Avui dissabte dia 25 tenim la visita del J. Sallista, equip que també aspira al títol, però si els locals són capaços de repetir el joc de les dues darreres jornades, els veim capaços d'acabar guanyant. Convidam i esperam que compareguin molts d'aficionats a Ses Pesqueres a animar-los i desitjam que puguim presenciar un bon capvespre de futbol.

Patrocina: TROFEU A LA REGULARITAT C.D.AVANÇE

Benjamins

J. Andreu	26
Mayal	25
Ferrer	21
Sansó	16
Viejo	14
Guillem	9
Iván	8
Cabrer	7
Reyes	7
Bernat	7
Xavi	6
Toni	3

Infantils

R. Flaquer	26
J. Ginard	23
P. Canet	21
A. Ferrer	21
Emilio	16
J. Gayà	14
P. Gonzalez	13
J. Troya	11
D. Piñeiro	11

Cadets

F. Barbón	43
A. Grillo	28
Toño	24
Israel	21
Bisbal	19
Tomás	16
M. Genovard	13
Cecilio	13
Mouzo	8
Murillo	7
Ezequiel	2

Infantils

Avance, 1 - Porto Cristo, 2 (Piñeiro)

No va poder ser. Aquesta frase tan curta podria ser el comentari sintètic d'aquest partit. La confrontació amb el Porto Cristo s'havia preparat amb ganes i il·lusió per part de l'entrenador i jugadors i hem de dir que, de fet, no meresqueren la derrota. El joc va ser bastant igualat i l'equip portuari, segon a la classificació, no demostrà cap superioritat manifesta sobre els artanencs. La primera part acabà amb avantatge de l'Avance, que hagués pogut aconseguir qualche gol més que li hagués donat una certa tranquil·litat. A la segona el Porto Cristo va sortir decidit a capgirar el marcador i es feren amos del centre del camp, encara que no disposassin de moltes ocasions de gol. La que va ser més clara fou un penal comès per Pedro, que aconseguí, amb una bona intervenció, desviar a córner. Potser que la clau de la derrota va raure en el canvi obligat d'en Gayà, perquè estava un poc malmenat, que l'entrenador va haver de fer. En reprendre's el joc, a la primera jugada, possiblement perquè no s'havien acabat de reposicionar, l'equip visitant aconseguí l'empat. A partir d'aquell moment els de Porto Cristo insistiren amb més força per aconseguir la victòria i el premi l'assoliren a les acaballes del partit en una jugada individual i per un angle inverossímil, impossible de tapar pel porter Pedro. Els pocs minuts que faltaven no donaren temps perquè els jugadors de l'Avance poguessin reaccionar. Així es va consumir la tercera derrota consecutiva.

Benjamins

Avance, 3 - Son Servera, 3 (Ferrer M. Ginard, Guillem) APA S'Alzinar, 2 - Avance, 1 (Toni Cruz)

L'equip dels més petits no acaba de recuperar el nivell de joc amb què començaren la lliga, tot i l'esforç de l'entrenador en el seu treball d'intentar que juguin més la pilota, ajudar-se amb el company més ben col·locat i no pegar potades a la pilota a veure què en surt. És tasca difícil, en edat de benjamins, aconseguir el que comentam; però és ben clar que és aquest l'objectiu i que cadascú hi ha de posar el que li correspon: directiva, entrenador, pares i jugadors. No estan obligats imperiosament a aconseguir victòries. Si vénen, molt millor, però si no, repeteix, que aprenguin a manejar la pilota, a saber-se situar sobre el terreny de joc i assimilar les ordres que se'ls donin.

Els dos darrers partits han estat molt igualats. Potser que davant el Son Servera s'hagués pogut aconseguir la victòria, però jugaren amb alts i baixos i alternatives en el marcador. Per dos cops s'avançaren els serverins, però s'aconseguí capgirar el marcador i quan tenien ells l'avantatge, tornaren afluïxar la guàrdia i cediren la iniciativa a l'adversari. Això va propiciar el tercer gol que deixava el partit igualat. Just, el resultat.

A Capdepera es va jugar bastant malament, davant un APA S'Alzinar que no havia aconseguit més que dues victòries en tot el que duim de temporada. Tal vegada els nins afrontaren el partit amb excés de confiança, el que és cert és que no els va sortir res a son endret. A més engoliren els dos gols amb qualche errada i això el va abaixar encara

més la moral. Com en el dissabte anterior, creim que el resultat va fer justícia.

Penyes

Can Simó, 2- Almudaina, 4 Alumadina, 3 - Dropima, 4

Mentre que en el desplaçament es va guanyar clarament un equip que en els dos enfrontaments de lliga havia superat l'Almudaina, a Ses Pesqueres es veren impossibles per superar un equip amb només nou homes al camp que dominaren sempre en el marcador aprofitant els contratacs.

Futbol sala

Iniciació:

S. Salvador, 3 - Pocalpo, 5

Benjamins:

Alaró F.S., 4 - S. Salvador, 2

Amb aquests partits finalitza la primera fase i els dos equips jugaran la fase de consolació.

Mentre que els d'Iniciació han tengut una línia descendent, els Benjamins, poc a poc, han millorat el seu joc i en aquest darrer partit haurien d'haver obtingut encara un resultat millor.

Nous vestuaris a Ses Pesqueres

En el moment de tancar la present edició ens arriba la notícia que el proper dissabte dia 4 de març està prevista la inauguració dels nous vestuaris construïts a Ses Pesqueres. Confiam poder-ne donar la deguda crònica en l'edició de l'11 de març.

disposam de dos salons per celebrar-hi els aconeteixements més importants

NOCES, COMUNIONS, BATEJOS, i, SOPARS ESPECIALS

quintos, pandilles, esports, familiars, etc...

IMPORTANT:

SERVEI a DOMICILI

(ens encarregam de tot)

Avda. Ferrocarril, 14 - Artà - Tels. 83 62
48 - 83 58 96

Es Racó

Aquesta foto va ser feta al camp de Ses Pesqueres fa uns 27 anys i representa l'equip de juvenils que per primera vegada participava a una competició federada a aquesta categoria a Artà. Portaven les samarretes del C.D. ARTÀ (negres i grogues), i el seu entrenador era en Pep Danús, Rata. Arribaren a formar un

gran conjunt que guanyà competicions i oferí un bon planter de jugadors per al primer equip, que aleshores era la màxima expressió esportiva del poble.

Són d'esquerra a dreta, i a la fila de darrere: Cristòfol Ferrer, del Dorado; Antoni Ferrer, Toro; Jaume Ginard, Cremat; Bartomeu Sancho,

Juanilles; Lluís Gomila, Calet; Jaume Sancho, Sancho Llarg.

Amb el mateix ordre i a la fila davantera: Francesc Ginard, Rector (massagista i ja difunt), Antoni Alzamora, Cama; Joan Rosselló, d'es Vi; Salvador Conesa; Jaume Palou i en Josep Genovart, Barber.

ENDEVINALLA

de Pere Xim

Solució a la publicada:

Els Reis

Fa molt mal fer-li es comptes
a lo que hi pot haver davall
pot esser un bon mirall
o no res més que coses tontes.

Ni ha que no en fas comptes
que podria ser un segall
o altres molt plantoses
que no t'ho hauries pensat mai.

TORNAREM EL DIA 11/III